

Vpl. Pyhäjärvi

Maanantai 17. joulukuuta 2012

Pyhäjärveläisyyden vaali – Karjalan puolustaja

N:o 12 57. vuosikerta

Jouluisissa tunnelmissa pyhien ja uuden vuoden odotukseen

Vuodentaitteen juhlapyyhiin ovat pyhäjärveläisetkin valmistautuneet monilla paikakakunnilla viettämällä hartaushetkiä, sodan alkamisen muistotilaisuuksia, itsenäisyysjuhllisuuksia, pikkujouluja, vuosikokouksia ja muita vuoden kiertoon perinteisesti kuuluvia tapah-tumia.

Kuvassa joulupukki vierailulla Huittisten Karjala-seuran pikkujoulujuhlassa.

Pyhäjärvi-lehti jatkaa tulevana vuonna 2013 ilmentymistään entiseen tapaan joka kuukausi. Pidetään yhdessä yllä karjalaista kulttuuria ja siirretään lehdenkin välityksellä muistoja, tietoja ja taitoja edelleen tuleville sukupolville!

Joulujuhla
SIVUILLA 6-7

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö ja Pyhäjärvi-lehti toivottavat hyvää joulua

...ja onnea vuodelle 2013

Tampereen seudun Pyhäjärvi-kerho juhlisti 25 vuottaan

Tampereen seudun Vpl. Pyhäjärvi-kerho toiminut 25 vuotta. Juhlaa vietettiin joulutunnelmissa karjalaisesta kulttuuriperinnöstä iloiten. Merkkipäiviä vietettiin Tampereella Vaskitähdessä 8.12., samalla tilaisuus oli seuran perinteen pikkujoulu.

Halu pitää yhteyttä yllä pyhäjärveläisjuuristen kesken, vaalia karjalaista kulttuuria ja siirtää perinnettä seuraaville sukupolville – siinä hyviä syitä, minkä takia Tampereen seudun Vpl. Pyhäjärvi-kerho on perustettu neljännesvuosisata sitten, ja miksi toimintaa on edelleen kuukaustain.

Tilaisuus avattiin yhteisesti laulettuna Karjalaisten laululla, ja sittemmin lauleskeltiin yhdessä monia tuttuja joululauluja haitarisäestyksellä. Kerhon puheenjohtaja **Laila Innanen** toivotti väen tervetulleeksi ja totesi olevansa iloinen siitä, että kerho toimii edelleen omana itsenäisenä seuran.

–Vaikka vuosien varrella on kerhon jäseniä edes-

mennyt, on uusiakin jäseniä saatu mukaan toimintaan. Karjalaisuus ja pyhäjärveläisyys on meille kunnia-asia.

Puheenjohtaja lauloi myös Pyhäjärven valssin, ja sen jälkeen kerhon sihteeri **Pirjo Kiiala** esitti joulu-evankeliumin karjalanmurteella. ”Käännös” on **Lauri Kanteen** tekemä ja julkaistu Karjala-lehdessä

vuonna 1998. Evankeliumin jälkeen sopi laulaa harras ”Maa on niin kaunis”.

Tampereen seudun Vpl. Pyhäjärvi-kerho kiitti kahta jäsentään Karjalaisen siirtoväen muistomitalilla, jotka oli Karjalan Liitto myöntänyt. Muistomitalin saivat perustajajäsen, kunniapuheenjohtaja **Matti Matikainen** ja perustajajäsen, nyt kunniajäseneksi kutsuttu **Helvi Kalttila**.

Perustajajäseniä on vielä mukana toiminnassa kuusi henkeä: Matikaisen ja Kalttilan lisäksi **Irja Siirtonen**, **Eila Matikainen**, **Kalevi Luukkanen** ja **Pentti Päiväläinen**.

SIVU 6

Sukupuihin tutustumassa

Aira Mäkelän Kurosen kotitalon pihapiiriin istuttama tammi, johon kiipeämässä neljännen sukupolven edustajat Sofia ja Laura Helansuo. SIVU 7.

17. joulukuuta 2012

Ei syrjäyttämiselle

Talvisodan syttymistä muisteltiin Tampereella 30.11. Mieleeni jäi erityisesti piispa emeritus Juha Pihkalan huoli nuorten syrjäytymisestä, tai niin kuin hän täsmensi, syrjäyttämisestä. Aiheeseen on tarttunut myös tasavallan presidentti Sauli Niinistö.

Kuulun suurista ikäluokista suurimpaan vuosikertaan. Syksyllä koulun alkaessa kannettiin pulpetteja luokkaan lisää. Mikäli joku lapsi rikkoi rajoja, puuttui opettaja asiaan välittömästi ja se oli sillä hoidettu. Opettaja voi keskittyä opettamiseen. Koulutaipaleeni alussa vanhassa kyläkoulussa luokkia oli yhdistetty kolme, yhtä luokkaa opettaja opetti ja toiset tekivät kirjallisia tehtäviä. Tunsimme toisemme, opettajan taholta tulimme kuunnelluiksi, arvostetuiksi ja kunnioitetuiksi. Koulussa syötiin emalikulhosta puuroa, velliä, perunoita ja ruskeaa kastiketta, sekä herne- ja lihakeittoa. Pulpetin päälle, ruokakulhon alle otettiin pulpetista ruokaliina, voileivät ja maito tuotiin kotoa. Syksyllä tuotiin myös puolukoita koulukeittolan tarpeisiin. Ruoka maistui kaikille hyvin. Keittäjää arvostettiin. Kotona opittiin rajat käyttäytymiselle, vanhempia kunnioitettiin ja heihin voitiin turvautua kaikissa tilanteissa. Pienestä pitäen opittiin ahkeruutta, kurinalaisuutta ja vastuuntuntoa – ja odottamaan omaa vuoroa. Kun nämä asiat tulevat ”selkäytimestä”, on niiden avulla ollut hyvä elää.

Kuluneena vuonna tulin siihen ikään, jolloin kotikuntani lähestyi minua oppaalla ”ikäihmisille”. Siispä katsontkin voivani vapaasti paheksua erinäisiä käyttäytymisen ilmiöitä, joihin osallistuvat myös aikuiset. Graffiteja nimittäisin töhryiksi, joilla voi sutata ympäristön vapaat pinnat. Roskaaminen on meillä päin riistäytynyt hallinnasta. Aurausmerkit eli viehkat heitellään pois. Julkisten tilojen ikkunoita rikotaan. Luetteloa voisi jatkaa. Elämisen säännöt ovat jääneet oppimatta, tai sitten vain on niin paha olla.

Olen seurannut sivusta nykykoululaisia. Koulussa on erittäin paljon hyvää ja paljonhan se on muuttunut 1950-luvun ajoista. Oppimistavoitteet ovat lisääntyneet ja opetusvälineet ovat teknistyneet. Oppilas ei kuitenkaan ole muuttunut. Luomme yhteiskuntaa, jossa pakotetaan lapsi pärjäämään yksin. Kaikki eivät pärjää. Lapsi tarvitsee aikaa kasvaa, erehtyä, oppia elämään ihmisenä, tarvitaan aikuisen tukea. Opettaja ei aina voi toimia vastuullisen aikuisen tavoin, laki estää. Vanhempien vastuu on tärkein ja heidän pitää toimia myös opettajan kanssa tiiminä lapsen parhaaksi. Vanhemmatkin saattavat tarvita apua syrjäytymisessään. Hyvä että tärkeä asia on nostettu esille, sen jälkeen on mahdollista saada parannustakin aikaan.

Lopuksi palaan vielä talvisodan tapahtumaan 73 vuoden taakse. Vpl. Pyhäjärvi lehdessä 3/1985 oli kirjoitus otsikolla: **”Viimeinen jumalanpalvelus Pyhäjärven kirkossa.”** Kirjoittaja on Olavi Tukiainen. **”Kesken jumalanpalveluksen meille tuotiin sana, että viimeinen evakkojuna lähtee muutaman tunnin kuluttua Pyhäjärven asemalta. Silloin pitää kaikkien paikkakuntalaisten olla lähtövalmiina asemalla. Kirkkokansa istui hetken aivan hiljaa. Sitten pitkäpar-tainen mies kirkkokansan keskeltä nousi ylös ja sanoi hiljaisella äänellä: Emmekö sentään veisaisi vielä yhden virren ennen kuin lähdemme? Hän ehdotti virttä numero 408, vastikään ensimmäisenä adventtina käyttöön otetusta uudesta virsikirjasta. Nykyisessä virsikirjassa numero on 332. Kirkkokansa nousi seisomaan. Oli mieltä järkyttävää kuulla kotinsa, kotiseutunsa ja kotikirkkonsa jättävän kansan veisaavan: ”Herraa hyvää kiittäkää...”**

Rauhallista joulua ja hyvää uutta vuotta 2013.

Tampereella
7.12.2012

PIRJO KIALA
Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön
asiamies

Ahvosten sukuseura on perustettu

Kokousedustajat yhteiskuvassa.

Ahvosten sukuseuran perustamista on valmisteltu jo parin viime vuoden pienellä perusrhymällä, jossa vetäjinä on ollut joka sukuhaaraa yksi edustaja.

Ahvosten sukuhaaroja on tällä hetkellä tiedossa neljä eri sukuhaaraa. Kolme sukuhaaroista on Jämsken alueelta evakkoon lähteneitä ja yksi Pyhäjärveltä, josta allekirjoittanutkin on. Ahvosta nimenä käyttää tällä hetkellä Suomessa 352 henkilöä. Lisäksi Ahvosia on 21 ulkomailla (Viipurin ja Pietarin alueella sekä EU:n alueella ja kauempana).

Sukukokouksen perustava kokous oli kutsuttu

koolle Karjalatalon Laatokka saliin 27.10.2012.

Kokouksen tarkoituksena ja tavoitteena on yhdistää eri sukuhaarat perustetaan yhteiseen sukuseuraan. Jatkossa nimi suojataan ja yhdistys rekisteröidään. Jatketaan sukututkimusta ja sukutietojen yhteistä näistämistä. Sukukokouksia pidetään 3-5 vuoden välein. Tehdään yhteisiä sukumatkoja Karjalaan. Tavoitteena on myös sukukirjan laatiminen sukuhaaroineen ja sukutauluineen.

Kokouksen avasi **Jyrki Ahvonen** ja hänet valittiin myös puheenjohtajaksi. Sii-

teeriksi valittiin **Katja Mannerström**, molemmat Helsingin seudulta.

Sukukokoukseen oli saapunut edustajia kaikista sukuhaaroista yhteensä 49 henkilöä.

Kokouksessa esiteltiin kaikki sukuhaarat ja allekirjoittanut esitti Pyhäjärvihaaran suvun vaihteita. Pyhäjärvihaaran Ahvosia oli kokoukseen saapunutyhteensä kuusi henkilöä.

Kokouksessa päätettiin perustaa Ahvosten sukuseura ja tehdä ensimmäinen sukuhaarojen yhteinen sukumatka entisille asuinpaikoille Kannakselle 23.-

25.8.2013 Jämskeen ja Pyhäjärvelle.

Perustettavan sukuseuran hallitukseen valittiin puheenjohtajaksi Jyrki Ahvonen ja jäseniksi **Ahti Ahvonen** (Ahvolan Peltoperän Ahv), **Hannu Ahvonen**, **Kalervo Ahvonen** (Pyhäjärven Ahv), **Matti Ahvonen** (Penttilän Ahv), **Terhi Ahvonen** (Hännikkälännien Ahv).

Sukuseuraan liittymisestä tiedotetaan erikseen varsinaisen toiminnan käynnistymisen jälkeen.

KALERVO
AHVONEN

Karjalaiset kansallispuvut ja kansanpuvut Karjalatalolla 29.9.2012

Täsmennän vielä mikä oli ihmetykseni aihe, ollessani Pyhäjärven puvun mannekiinina pukuesittelyssä. Olin seurannut Vpl. Pyhäjärvi-lehdestä 1980-luvulla, miten kotiteollisuusopettaja **Merja Kasanen** teki Kuopion Koti- ja taideteollisuusoppilaitoksessa viimeisenä opiskeluvuotenaan erittäin tarkan ja laajan selvityksen Pyhäjärven kansallispuvusta, sen valmistuksesta ja historiasta. Näiden tietojen mukaan hän myös valmisti mallipuvun, joka lehdessä 2/1985 esiteltiin. Säätiö oli rahoittanut puvun tutkimista. Puku oli myös annettu kansallispukuneuvoston raadin tutkittavaksi.

Kansallispuvuihin liittyviä asioita hoitaa nykyisin Suomen kansallispukukeskus Jyväskylässä.

Ennen pukuesittelyä sain luettelon tarkistetuista 10

puvusta, sekä muista 22 kansallispuvuista Pyhäjärven puku mukaan lukien. Muutama puku lisäksi puuttui näytöksestä ja tästä luettelosta, joka siis käsitti vain karjalaiset kansallispuvut.

Miksi Pyhäjärven puku ei kuulu tarkistettuihin pukuuihin?

Säätiön hallitus päätti kokouksessaan 18.11.2012, että selvitetään mistä seikoista tarkistus jäi puuttumaan ja palataan asiaan tammikuun kokouksessa.

PIRJO KIALA
asiamies

Kansallispuvun piirros lehdestä 2/1985. Silloisen kirjoituksen mukaan puvusta tutkimatta ovat huntu, viitta, sukat ja käsineet. Pyhäjärvi-Säätiö selvittää asiaa.

vpl. Pyhäjärvi

Kotisivut osoitteessa:
www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarvisaatio

Sukuteoksen erilaisuus

Suvannon seudun sukututkimuspiirin marraskuun kokouksessa teimana oli sukukirjojen erilaisuus.

Perinteisissä sukukirjoissa olemme tottuneet näkemään sukutiedot muodossa, jossa sukutaulut seuraavat toisiaan. Nyt oli esillä Ihalaisen suvusta kertova teos ”Elämää edestakaisin”. **Esko Simonen** asetti esityksessään kysymyksen: Miksi se on enemmän kuin Ihalaisen sukukirja?

Historiikirjojen lisäksi sukututkijaa on kiinnostanut vuosien 1939-1945 aikaiset ja niiden jälkeiset tapahtumat. Mitä suvulle on tapahtunut ja miten he ovat sijoittuneet uusille asuin-joille. Miten siirrämme vanhempiemme ja esivanhempiemme tiedot jälkipolville?

Evakkomatka käsitteenä ei avaudu nuorelle sukupolvelle pelkän sanan avulla. Asian sisäistämiseksi tarvitaan karttatietoja. Mistä on lähdetty ja milloin, mi-

hin on palattu? Karttojen avulla hahmottuu matkareitti ja paikkakunnat joihin on siirrytty. Jo muutamasta kartasta havaitaan, että evakkomatkaa on tehty edestakaisin.

Karttanäkymään liittyy myös muuta pohdintaa. Kuinka monta kertaa tavarat on pitänyt pakata ennen lopullista sijaintipaikkakuntaa? Usealla perheellä oli lisäksi maataloustyökalut ja karja mukana.

Ihalaisen suvun tarina rakentuu suvun jäsenten kirjeenvaihtoon, jolla on suuri merkitys tuossa ajassa selviytymiseen. Tämän päivän traumoihin löytyy auttajia – henkisen tuen antajia. Tuolloin heitä ei ollut, oli selvittävä omin voimin. Liekö ollut tiedostettu tai tiedostamaton ajatus ryhtyä sisarusten kanssa keskinäiseen kirjeenvaihtoon.

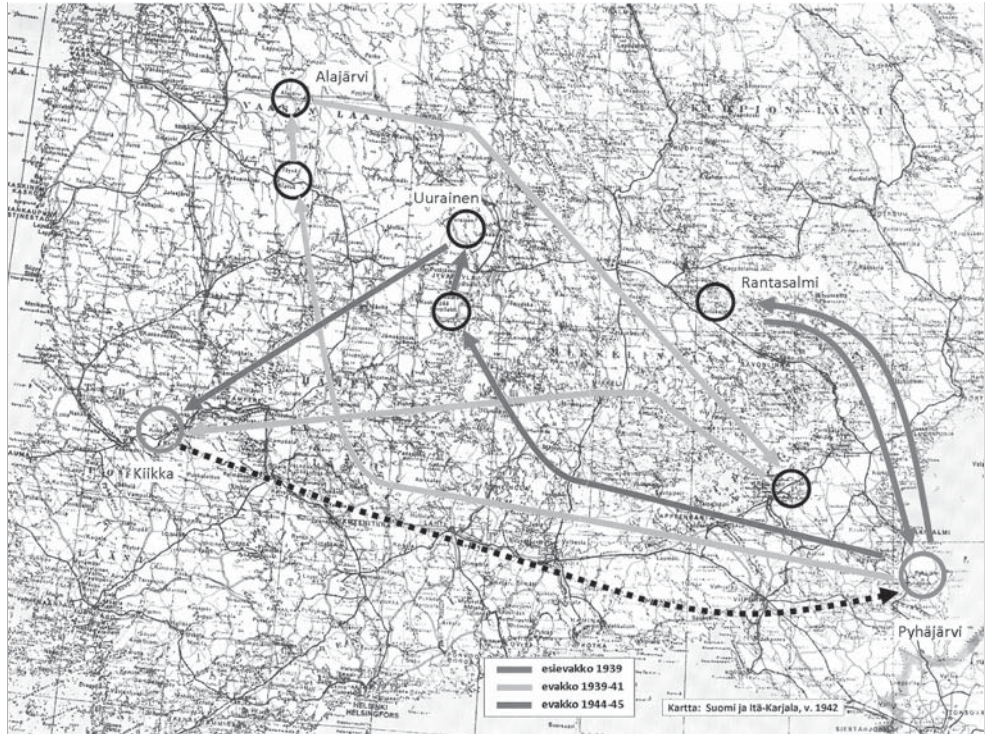
Vaikeita asioita ei päästetty koteloitumaan omiin ajatuksiin. Purkukanava löytyi lähipiiristä. Tarvittiin vain ajatusten vaihtoa arkisista

asioista.

Lukossa olevilla uskomuksilla on rajoittava vaikutus elämäämme. ”Me emme selviä tästä.” Näin ei tapahtunut Ihalaisen sisarusten kohdalla. Keskinäisellä kirjeenvaihdollaan he vapauttivat sekä itseltään että toisiltaan energiaa kohdata tulevaisuus uudella tavalla. Sotavuodet olivat meille kaikille kriisivuosia, mutta niiden kautta opimme uusia asioita – uusia selviytymiskeinoja.

Toisena esittäjänä oli **Kari Kuisma**, joka kertoi omista kokemuksistaan sukukirjan laadinnassa. Hän kuvasi tutkimuksessaan elämää edestakaisin ammattilain kunnan kautta. Kivitoiden ammattilainen – sillanrakentaja – kulki radanrakentajien mukana idästä länteen. Tämä, jos mikä, tekee sukututkimuksesta mielenkiintoisen.

Yhden pitäjän, edes naapuripitäjän, historiikirjat eivät riitä selvittämään su-

Kuva kirjasta ”Elämää edestakaisin”, Marian reitti. Mitä ajatuksia tämä kuva tuo mieleen omalta elämäntaipaaleltasi?

vun vaiheita vuosisatojen saatossa.

Edellä olevat esimerkit kuvaavat, että mentäessä sukututkimuksessa pintaa syvemmälle on avuksi otettava historiikirjojen ja vi-

rallisten asiakirjojen ohella kartat, kirjeet, valokuvat ja päiväkirjat. Mitä kaikkea sieltä kotiarkistojen kätkeistä löytyykään?

Suvannon seudun suku-

tutkimuspiirin vetoryhmän jäsenenä jatkavat vuonna 2013 **Kauko Hinkkanen** ja **Eija Savolainen**.

KAUKO
HINKKANEN

Artikkeli perustuu ylioppilaiden **Reino O. Kukon** ja **Martti Toiviaisen** tekemään haastatteluun Viipurilaisen Osakunnan stipendiaatteina vuonna 1937. Heidän tavoitteenaan oli ensisijaisesti kerätä talonpoikaisesineistöä Kuusaan lahjoitusmaamuseolle. Siinä ohessa he päättivät suorittaa myös haastatteluja lahjoitusmaa-ajoilta. Haastattelutavina oli 20 pyhäjärveläistä.

Haastatteluvastaan oli 88-vuotias **Mikko Pusa** Rotjanlahdesta. Kokemuksia tälle vanhukselle oli kertynyt kosolti sekä lahjoitusmaakaudelta että Pietarin matkoilta. Hän oli käynyt Pietarissa 33 vuotena ”maalitsanajossa”. Pusa ei ollut mikään heikkohermoinen isäntä hoviherrojen edessä. Oheisena on otteita hänen kertomuksistaan.

Taubilassa piti käydä ropotissa (päivätoissa) sekä kesällä että talvella. Kesäisin oltiin kyntämässä, astuvoimassa (äestämässä) ja lannanajossa. Kyntäminen ja äestäminen eivät olleet urakkatyötä. Lannanajossa oli urakkana karjapihalta maantien laitaan neljä kuorma ruokavälissä. Talven aikana ajettiin puuta Hepoharjusta ja keväällä, usein jo rospuuttoaikaan, käytiin ottamassa Tielammien salolta astuvatarpeita (risuäestartpeita).

Miehet menivät iltaisin kirjoittamiseen (toimisto). Herra pöydän takana sanoi: ”Teille ei merkitä päivää.” Mikko tuohtui ja tokaisi vastaan: ”Sehän on ihme, jos ei tehbä päivää, vaik myös koko päivä oltii astuvoimas.” Tempasin puukon tupesta ja piirsin pöytä ja sanoin; yks päivä, toine päivä!”

Herra sanoi apurilleen Kuokkaselle: ”Soata ulos!”

”Puukko löysässä tupessa”

Reino O. Kukko haastattelee Mikko Pusaa Rotjanlahdella kesällä 1937.

Tämä vastasi: ”Soata itse!” Itsepäinen herra piti sanansa ja ilmaisi tahtonsa, ettei kyseistä päivää merkitä kuitenkaan kirjaan. Viimeinen sana jäi kuitenkin Mikolle: ”Se onki er asia, jot merkitä se kirjoo vai ei, mut kylhän myö päivä tehtii.”

Mikko Pusa, **Juho Päiväläinen** ja **Jaakko Kähönen** olivat äestämässä maantien laidassa. Oli jo illansuu eikä hevosia oltu lepuutettu päivän aikana. Mikko ehdotti, että ajetaan hevoset läheisen mäen päälle ”vähä puhalaismoa, koi ei no koko päiväs soaneet puhalaista.” Kun miehet hevosineen pääsivät mäen päälle, niin silloin Pipinä hyökkäsi ”pettäiköst” (männiköstä) ratsun selässä. Hän oli ollut siellä ”kavattamas” (pitää silmällä).

Pipinä sanoi Häsälle: ”Riisu hevoset pois, menkööt koteihinsa! Ei merkitä päivää. Mitä he täällä tekevät, kun he kuitenkin vain seisovat!” Mikon

pinna kiristyi: ”Minu hevostai ainakoa ei riisu Häsä etkä sie.” – ”No etkö sinä meinaa antaa riisua?” ja alkoi tulla pätäkä kädessä kohti Mikkoa, joka tempasi puukon tupesta ja alkoi juosta heraa kohti. Silloin tämä ”olotais” (lähti) karkuun ja sanoi paetessaan, että olkoot hevoset valjaissa, mutta työpäivää ei merkitä. Mikko tokaisi vastaan: ”Sehän on ihme, jos vallo herraks uot peäst ja sanot jot ei tehbä päivää vaik on illasuu.”

Mikko oli ostanut ”vietterastuvan” (jousiäkeen). Eräänä päivänä Torlster-niemestä Ylli, jonka sukunimeä Mikko ei muistanut, tuli käymään kylässä. Ihas-tellessaan Mikon vieterastuvaa Ylli osti samanlaisen. Keväällä kylvettiin kaura maahan, mutta kesästä tuli huono kasvukausi. Kaura ei tuottanutkaan sinä vuonna hyvää satoa. Epäonnesta tuohutuneena Ylli sanoi Mikolle: ”Teä ei toista kertoa

minu peltojai pilloa.” Mies nosti jousiäkeen veneeseen, soutu järeälle ja upotti äkeen järven pohjaan.

Killper oli vähän ”järeto” (tottelematon, tuhma) vallesmanni, joka asui Sorttalassa (Sortanlahdessa). Lappalainen meni pyytämään häneltä passia Venäjän matkaa varten. Vastaus oli kielteinen. Lappalainen meni uudelleen. Tällä kertaa vallesmanni ei päästänyt häntä edes sisään. Lappalainen särki oven, meni sisään ja sanoi, ”jot minu on soatava passi”.

Vallesmanni Forss asui Larjavan kylässä. Kerran hänelle ilmiannettiin, että Juho T. Salitsanrannan kylässä pitää viinakauppaa. Forss lähetti sanan Juholle, että jos hänellä on viinaa, niin hävittäköön ne, koska hän tulee myöhemmin tarkastamaan. Forss kehotti kuitenkin säästämään ”yhe puteli, jot soaboa puolukupit”.

Vallesmanni meni tarkastamaan. ”No mitäs vallesmannil on asjoo?” – ”Sanovat, että sinulla on viinoja. Onko sinulla?” – ”Oha miul yks putel, mut mieko uon kivuloine mies ni mie uon pitänt varal jot jos millo sattuu keopristamoo (tuntea kipua).”

”24-vuotisen oti muijan. 30-vuotisen osti ensimmäise luukan (auran). Mie oli ensimmäine mei kylästä mikä ost luuka. Toin Käkisalimest ja makso 55 markkoa. Vuohelaisel ol luukka yht aikoa ko hovis.”

Luukka tul talluo. Ensimmäise kynnökse hienon si omatekosel puisel piikkiastuval (ei sama kuin risuastuva). Ko ei olt viel luukkoa ni ei muutako, koivikostaki ko tein peltuo, ensi voa ajeli viilvoarnoal ristii rastii ja sit toki juurii välist atral niiko varis sittakokkuo (lantäläjä).

Sit hanki rautase piikkiastuva. Käkisalimest toin piikit, maksoit markan kappale. 20 piikkii, 20 markkoa. Itse tein selkäimet puust.

Puita sai ko käi herralt kysymäs. Kasakat olliit Tielammil metsävahis. Ko pan ryyppy, ni kasakat sannoit ”horossoo” eikä katsoneet metsä peällekeä. Ken ei pant ryyppylöi, sil hyö koukkui-liit.

Samper ol ensimmäine metsäherra Suome valtio aikaan. Kasakat olliit voa metsävahis. Pehtoorit olliit perreäksomias ropotis.”

KAUKO
HINKKANEN

Lähde: Reino O. Kukko; Muistitietoja entisajan elämästä Vpl. Pyhäjärvellä, erityisesti lahjoitusmaaoloja silmälläpitäen. Museovirasto.

Lapsuuden joulupulla

Harmaa mökki se oli Pyhäjärven rannalla, minun äitini lapsuuskoti.

Kalastuksella elettiin, eikä leipä leveä ollut, mutta riittävä kuitenkin. Jouluksi leivottiin pullaa ja laitettiin siirappia päälle. Yhdessä veisattiin Enkeli taivaan.

Lyhyeksi vain jäi äitini lapsuus. Tie vei vieraaseen taloon lapsenlikaksi ja paimentytöksi. Sydämessä ikävä kotiin.

Elämän ehtoossa, vanhuuden valoisina päivinä äiti muisteli lapsuuttaan, lapsuuskodin joulupullaa. Keinotuoli pysähtyi, vanhus kuunteli kauan.

Pyhäjärven aaltojen kohinanko kuuli, vai soivatko jälleen Konevitsan luostarin kellot.

LAHJA SIUKOLA

Tilaa nyt oma Pyhäjärvi-lehti

tai anna ystävälle ja sukulaiselle lahjaksi. Joulunumero 2012 sisältyy hintaan!

Tilausmaksu vain 30 euroa vuosikerta, lehti ilmestyy kerran kuukaudessa. Soita samantien p. 040 730 2622

Marraskuinen muisto

Martti Turusen säveltämän,
A. Kiven Sunnuntai-runon
poljentoon mukaillut Pekka Laulajainen

Mä muistan sen marraskuun aamun, ainiaan muistan sen,
kun seisoi ikkunan eessä viis'vuotias poikanen,
ja punersi taivanhan ranta oudosti leimuten.

Mä kuulin myös tykkien jylyn, takaa järven seljanteen,
ja tiesin, on syttynyt sota, josta puhuttiin kuiskaillen –
on isäkin jossain tuolla, joella Taipaleen.

Ei mennyt kuin muutama päivä, käsky ankara annettiin:
Nyt lähdettiin – matkalle mukaan vain evästä ja vaatenyytti
illaksi asemalle, juna jo odottaa.

Kuin karjaa tai muuta kamaa meitä nyt lastattiin:
äidit, lapset ja mummot vaan mukaan härkävaunuun avaraan.
Ja vihelsi veturin pilli – evakkojunan pilli.

Mihin mennään, sitä kyseltiin – vastausta saatu ei.
Turva varmempi kun tiedettiin, Taivaan Isä luo rukous vei –
ja virisi evakkovaunuun virrenveisuu harras!

PEKKA LAULAJAINEN

Sanovat,
lumeton talvi
tai lupaavat
lauhaa.
Antaa sanoa,
antaa luvata,
luonto näyttää
luontonsa
ja viimeksi
nauraa.

Terveisin
HANNU
MUSAKKA

Tilaa Pyhäjärvi-
lehti omaksi,
ystävälle tai
sukulaiselle
lahjaksi
p. 040 730 2622

Pyhäjärvi

Merkkipäiviä

Everstiluutnantti **Seth J. Wahl** täyttää 85 vuotta 8.1.2013 Vantaan Tikkurilassa. Merkkipäivänään hän on matkoilla.

Seth on Vpl. Pyhäjärven seurakunnan entisen kapalaisen, edesmenneen Sem. J. Wahl'n poika.

Kuolleita

Käsityönopettaja **Irma Karilainen** nukkui pois 7.päivänä joulukuuta 2012 Hyvinkäällä. Tammikuun alussa Hyvinkäällä pidettävästä siunaustilaisuudesta antavat lisätietoja Aune Kari ja Urpo Karilainen. Irman elämäntyöstä kerromme tämän lehden tammikuun numerossa.
- Lähiomaiset

OIKAISU: viime lehdessä olleessa **Daisyn** tarinassa oli kuvatekstivirhe. Tässä oikea: **Aunen vanhemmat Daisy ja Ville Karilainen.**

Kerro perheen ja
suvun uutiset lehdessä

Pyhäjärvi-lehti julkaisee joka numerossa
tietoja perhetapahtumista, kuten merkkipäivistä,
edesmenneistä ja valmistuneista.

Muistathan kuitenkin aina kysyä asianosaisilta
luvan tietojen julkaisuun.

Kirkonsanoma

Enkeleiden ylistyslaulu

”Jumalan on kunnia korkeuksissa, maan päällä rauha ihmisillä, joita hän rakastaa.” (Luuk. 2: 14)

”Sen sijaan, että puhumme ihmisen jumalasuhteesta, meidän tulisi puhua Jumalan ihmissuhteesta”, saarnaaja sanoi. ”Tärkeämpää kuin mitä me ajattelemme Jumalasta on se mitä Hän ajattelee meistä”, lausui toinen puhuja. Juuri tästä on kysymys joulun sanomassa, jonka enkelit toivat paimenille. Mitä Jumala ajattelee meistä?

Enkeleiden ylistyslaulu on kaksiosainen. Se alkaa sanoilla ”Jumalan on kunnia korkeuksissa.” Lause ei ole toivotus vaan toteamus.

Koko pelastushistorian tausta on tämä: Alun perin Jumalaa ympäröi kunnia ja kirkkaus. Ihmisen lankeemus loukkasi sitä. Jeesuksessa Kristuksessa Jumala itse sovitti ihmisen lankeemuksen. Jumalan hyvyys ja ihmisrakkaus tuli näkyviin kaikessa, mitä Jeesus oli, puhui ja teki. Hän oli täynnä armoa ja totuutta.

Enkeleiden ylistyslaulun toinen osa kertoo maan päällä toteutuvasta rauhas- ta: ”...maan päällä rauha ihmisillä, joita hän rakastaa”. Jumalan ja ihmisen välillä vallitsee rauha Jeesuksen sovitusuhrin tähden. Paitsi Jumalan ja ihmisten välillä rauha vallitsee myös

ihmisten kesken. Kaiken tämän luo Jumala, joka rakastaa ihmisiä. Jumalan rakkaus ihmisiin ilmaistiin edellisessä raamatunkäännöksessämme sanoin ”joita kohtaan hänellä on hyvä tahto”. Edesmennyt pyhäjärveläinen rovasti Kaarle Viika sanoi: ”Kaikki järjestyy, kun on hyvää tahtoa.” Kokeneena perheneuvojana hän oli nähnyt tämän.

Rauhamme Jumalan kanssa perustuu Jumalan hyvään tahtoon ihmistä kohtaan. Myös rauha ihmisten ja kansojen välillä lähtee hyvästä tahdosta. Messias, Jeesus Kristus, on Rauhanruhtinas. Hänen vaikutuksensa saa aikaan rau-

haa, onnea ja sopusointua siellä missä kunnioitetaan Häntä ja turvaudutaan Häneen. Jumalan valtakunnan tuleminen aikojen lopulla merkitsee Jumalan kunnian, rauhan ja rakkauden toteutumista täydellisesti. Sitä odottaessamme rukouksemme:

Suo, Herra, toivon kynttilöiden loistaa, tyyneksi, lämpimäksi liekki luo. Valaiset pimeään, voit pelot poistaa. Jää keskellemme, Kristus, rauha tuo. (Vlk 600:3)

Rauhallista ja siunattua joulua Pyhäjärvi-lehden lukijoille!

MIRJA TENKANEN

Talvisodan syttymisen valtakunnallinen muistotilaisuus vietettiin Antin päivän 2012 myrskyssä Tampereella

Jäätävä tuuli tuntui luissa ja ytimissä edetessäni kohti Vanhaa kirkkoa. Kirkon vieressä seisova joulukuusi uhmasi myrskyä koko komedudessaan. Tuntui kuin säätilakin olisi muistuttanut siitä ankaruudesta, mikä kohtasi Suomea talvisodassa.

Sisällä kirkossa oli työntä, lämmintä, ja valoisaa. Tampereen vanha kirkko on vuodelta 1825, joten se on seissyt paikallaan useita Suomen historian kovia aikoja todistamassa.

Tilaisuuden järjestivät Karjalan Liitto, Karjalaisseurojen Tampereen piiri, Tampereen tuomiokirkkoseurakunta ja Tampereen ortodoksinen seurakunta. Urkumusiikista vastasi director cantus **Tuomas Laatu**.

Veisattiin virsi 580 Oi kuningasten kuningas... Tuomiokirkkoseurakunnan tervehdyksen esitti tuomio-rovasti **Olli Hallikainen** muistuttaen mieleemme talvisodan ankarista, jopa 42 asteen pakkasista. Suorituskyky joutui äärimmäiseen koetukseen – pehmeät sukka- ja lapaspaketit kotirintamalta olivat toivottuja.

Karjalan Liiton tervehdyksen toi hallituksen jäsen **Eija Hatakka-Peltonen**, muistellen tuolloin 9-vuotiaan isänsä kertomia tunteita Metsäpirtin Hatak- kalassa sodan syttyessä. Pojan isä kaatui vajaa kuukausi sodan syttymisestä.

Eija toimi myös tilaisuuden juontajana. Kuoromusiikkia esitti kansallispukuihin pukeutuneena Karjalan Kaiku, joka perustettiin Tampereelle syksyllä 1940 koti-ikävästä karkottamaan. Kuoro lauloi **Olli Nykäsen** Karjalan, **Juha Lanun** Äiti Karjalan ja ukrainalai-

Kynttiläkulkue Hämeensillalla. Kuva: Kauko Äikäs.

sen kansanlaulun Krinitsa.

Kuorolaiset toimivat tilaisuudessa myös kolehdintakantajina. Kolehtivirtenä oli 581 Kiitos, Jumalamme, kun annoit kauniin maan...

Inkeriläisjuurinen Tampereen entinen piispa **Juha Pihkala** kertasi historiamme kriisejä. Suomesta tuli osa Ruotsia, joka taisteli Novgorodia vastaan, siten Suomi halusi autonomin ajalta itsenäiseksi. Suuri kriisi oli Tamperettakin kovasti ravistellut vuoden 1917 kansalaissota. Neljäs kriisi oli talvisota. Nyt eletään 1990-luvulla koettua lamakautta, josta alkoi viides kriisikausi ja se kosket-

taa varsinkin nuorta sukupolvea. Monet ovat syrjäytetty yhteiskuntamme ulkopuolelle, tarvitaan apua näiden ongelmien korjaamiseen.

Lopuksi veisattiin virsi 170 Jumala ompi linnamme, joka on ollut esivanhemmillemme tärkeä uskoa ja voimaa antava. Virrellä saateltiin mm. presidentti **J. K. Paasikivi** syksyllä 1939 Helsingin rautatieasemalta neuvottelumatkalle Moskovaan.

Kynttilät kädessä, myrskytuulta uhmaten siirryttiin kulkueena Vanhasta kirkosta ortodoksikirkkoon. Matkamme turvallisuudesta

huolehti kaksi poliisipartiota autoineen. Kynttilät jätettiin kirkon portaille, mistä ne myöhemmin vietiin Kalevankankaan sankariristille ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkille.

Kirkkoherra **Markku Toivanen** kätteli meidät kirkon ovelta ja piti ortodoksisen rukouspalvelun kirkkokuoron avustamana. Tilaisuuden lopuksi nautimme iltateen viereisessä Nikolainsalissa.

Kiitollisena itsenäisestä Suomesta sen puolustajille – sotatoimissa ja kotirintamalla!

PIRJO KIHALA

Emma Jalon, o.s. Welling, syntymästä 100 vuotta

Äitini **Emma Johanna Welling** syntyi 15.12.1912 Räisälässä kirkonkirjojen mukaan Makkolan kylässä. Kuitenkin hänen syntymäpaikkansa oli Kirvussa Inkilän asemalla, jossa hänen perheensä asui isä **Mau-**
non ollessa ratapölkkyjä veistämässä valmistuvaa rataa varten. Äiti **Matildalla** oli kaksi lasta Emmän syntymässä, tytär **Vendla** ja poika **Arvo**. **Aino**-tytär oli kuollut kaksivuotiaana.

Perhe muutti kuitenkin Pyhäjärvelle pian Emmän syntymän jälkeen. Äitini oli kolmen kuukauden ikäinen, muuttokuorma pysähtyi matkalla Pikon myllylle levähtämään, kun pikku vauvaa piti imettää. Tästä pysähdyksestä Matilda-äiti kiusoitteli myöhemmin Emmaa hänen mentyään sodan aikana naimisiin Pikon mylläriin **Rauni Jalon** kanssa. Hän sanoi ”Emman ensimmäiseksi hakeutuneen myllylle Pyhäjärvelle saavuttuaan”.

Emma ja Rauni kihlakuvasa 29.9.1939.

Wellingin perhe asettui asumaan Enkkuaan **Juho Hohtarin** taloon, johon muutamaa vuotta aikaisemmin Mauno Wellingin veli **Juho** oli muuttanut Räisälästä ja mennyt naimisiin Hohtarin lesken kanssa. Pari vuotta myöhemmin Hoh-

tarit myivät pienen maatilan Mauno Wellingin perheelle. Tilan nimi oli Lehto. Sinne rakennettiin pieni mökki, johon sitten syntyi lisää lapsia. Pyhäjärvellä syntyi viisi lasta. Vanhin lapsista Venla oli Helsingissä opiskelemissa ompelijattareksi, mutta hän sairastui siellä keuhkotautiin ja kuoli sitten kotonaan ja haudattiin Pyhäjärven kirkkomahahan. Emma hoiti Venlaa kotona hänen kuolemaansa asti. Emmän rippikoulunkäyntikin siirtyi vuodelle sisarta hoitaessa.

Pienestä maatilasta ei kovin paljon riittänyt ison perheen elämiseen, vaikka oli lehmäkin ja muuta karjaa. Isä Mauno teki suuta-

rintöitä ja rakennushommia. Lasten kasvaessa heidän piti alkaa etsiä ansiotyötä ja suuntaa elämäänsä.

Emma oli ensin Enkkuaan kylässä piikomassa eri taloissa ja sitten hän oli jo karjapiikana Hiitolassa kolme vuotta, joka vuosi eritaloissa. Sitten konstaapeli **Rautiainen** Enkkuaasta suositteli nimismies **Aatto-**
sen rouvalle, joka etsi koti-apulaista, Emmaa, jonka tiesi osaavan kaikenlaista kotiin liittyvää. Niinpä Emma Wellingistä tuli nimismiehen perheen koti-apulainen. Siinä työssä äitini oppi herrasväen tavoille siinä mielessä, että oppi laittamaan erilaisia ruokia, huolehtimaan lapsista, pukeutumaan tyylikkäästi jne. Nimismies Aatonen sai siirron Äyräpähän ja koti-apulainen seurasi tietenkin mukana.

Nimismiehellä ollessaan Emma kuitenkin oli nähnyt Pikon myllyllä komean mylläriin. Emma oli **Kaasalaisen Tyynen** kanssa kerran Kaiun urheilukilpailuissa. Se oli oikeastaan ensimmäinen tapaaminen Rauni Jalon kanssa. Siitä sitten alkoi seurustelu, joka jatkui siihen asti, että ennen

sodan syttymistä Viipurissa ostettiin kihlat ja käytiin kihlakuvasa sekä suunniteltiin yhteistä elämää. Sota kuitenkin muutti suunnitelmat.

Mauno Wellingin perhe joutui evakkotaipaleelle, Emma koki evakkotaipaleen kirjaimellisesti kuljettaessaan karjaa junakyydillä aina Kruunupyyn asti siirtensa **Vienon** ja **Bertan** kanssa. Talvisodan aikana Emma oli jonkin aikaa töissä Viipurissa upseeriperheessä, johon nimismies Aatonen oli häntä suositellut joutuessaan itse virkamiehenä Helsinkiin.

Talvisodan jälkeen mylläriin pariskunta vihtiin Savitaipaleen kirkossa. Rautiainen ollessa sodassa, Emma asui Lappeenrannassa anoppinsa kanssa. Jalon perheeseen syntyi sodan aikana kaksi poikaa, **Pertti** ja **Paavo**. Sodan jälkeen Luumäellä syntyi tytär, **Riitta-Sisko**. Tässä yhteydessä Emma sairastui polioon. Se tiesi todella vaikeita aikoja perheelle. Äiti sai hoitoa Helsingissä Invalidisäätiöllä ja isä Rauni hoiti häntä kotona savikääreillä ja kylvetämällä Kuhnien luonnonparantolan ohjeiden mukaan. Äiti parani niin

paljon, että hän pystyi jopa polkupyörällä ajamaan, vaikka nilkka jouduttiinkin jäykistämään. Kävellessä hän turvautui kävelykeppiin.

Sitten perheen muutto Vehkalahdelle, jossa oli oikeastaan ensimmäinen pysyvämpi yhteinen koti. Lapset kävivät koulua, isällä oli työtä yllin kyllin ja äiti sai toteuttaa oppimiaan taitoja perheen hyvinvoinnista huolehtiessaan. Hänelle muodostui hyvä ystäväpiiri, joiden kanssa hän nautti elämästään. Hänen harrastuksiinsa kuului puutarhan hoito, käsityöt, sekä myös perheensä kanssa uskonnolliset tilaisuudet ja musiikki. Olihan hän nuoruudessaan osallistunut Pyhäjärven kirkkokuoron harjoituksiin ja esiintymisiin. Hänellä oli hyvin kaunis lauluääni. Hän oli myös hyvin taitava käsitöiden tekijä. Hän valmisti paljon perheen vaatteita ja erityisesti itselleen hän ompeli lähes kaikki vaatteet. Lisäksi mattoja ja pellavapyyhkeitä sekä ryyjiä valmistui kodinhoitohetkellä. Villapaidoista, sukista ja lapasista puhumattakaan.

Mylläri Rauni Jalon jää-

dessä eläkkeelle pariskunta muutti Myllykylästä Husulaan, jossa oli palvelut lähellä. Siellä he elivät rauhallista, mutta harrastusten täyttämää elämäänsä, kunnes siirtyivät ikuisuuteen. Isä ensin, niin kuin äiti oli toivonut ja sitten kolme vuotta myöhemmin oli hänen vuoronsa. Heidät haudattiin Vehkalahden Myllykylän hautausmaalle. Meidän jälkeensä jäävien oli helppoa järjestää hautajaiset, koska äiti tiesi aina miten pitää menetellä ja hän hoiti kaikki asiat loppuun asti. Omat hautajaisensa hän suunnitteli etukäteen. Hän oli laatinut listan; kuka toimittaa siunauksen, keitä kutsutaan hautajaisiin, missä pidetään muistotilaisuus, mitkä virret veisataan, millainen arkku hankitaan. Näin hän halusi pitää ohjat käsissään loppuun asti, niin kuin todellisen perheenäidin tuleekin tehdä.

Me, heidän lapsensa ja lapsenlapsensa, jääme todella kaipaamaan ja ikävoimään Isäämme ja Äitiämme, joiden syntymästä nyt tänä vuonna on kulunut 100 vuotta.

PAAVO JALO

Kunnanlääkäri H. E. Arajärveä muistellaan Huittisissa

Tohtori **Arajärvi** aloitti Huittisten-Keikyän kunnanlääkärinä v. 1934 ja hänen ansiokas uransa päättyi v. 1967, jolloin hän jäi eläkkeelle ja siirtyi Tampereelle pitäen siellä vielä jonkin aikaa yksityöväestöä. Arajärvi kuoli v. 1973 ja hänet on haudattu Ikaalisiin.

Tohtori Arajärvi toimi koululääkärinä ja myös Huittisten Varavankilan lääkäriin vankilan perustamisesta vuodesta 1935 lähtien eläkkeelle jäämiseensä asti. Sodan aikana tohtori Arajärvi oli kenttäsairaalan ja sotasairaalan lääkäriin.

Huittisissa on nyt käynnistetty LC-Lauttakylän toimesta perinnehanke, jossa toimeliaan ja arvostetun

kunnanlääkärin elämäntyötä halutaan muistella. Paikkakunnalla on vielä elossa runsaasti entisiä työtovereita ja ennen kaikkea potilaita, joille tohtori suoritti usein kiireellisiä, leikkauksia vaativia hoitotoimenpiteitä.

Sodan jälkeen vielä useita vuosia Arajärvi oli Huittisten-Keikyän ainoa kunnanlääkäri. Jatkosodan jälkeen Huittisiin muutti pysyvästi pitkälti toistatuhatta Vpl. Pyhäjärveltä ja Sakkolasta kotoisin olevaa karjalaisväestöä. 1940-1950-lukujen vaihteessa karjalaisväestöä asui tilapäisesti huomattavasti suurempi joukko.

Vpl. Pyhäjärvi-lehden lukijoilla saattaa olla omakohtaisia muistikuvia toh-

tori Arajärven persoonasta kuin myös hoitotoimenpiteistä. Näitä tietoja ollaan mielellään taltioimassa. Todekkoon, että tohtorin yhtenä pitkäaikaisena apulaisena oli sairaanhoitaja **Anna Ojanen**, joka saatujen tietojen mukaan oli nimienomaan leikkaussalissa suurena apuna.

Kiireinen kunnanlääkäri Arajärvi vietti kesälomiaan Ikaalisissa Kauppilan tilalla, josta hänen vaimonsa **Ellen Kauppila** oli kotoisin.

Tietoja tohtori Arajärven toiminnasta niin työssään kuin vapaa-aikana ottaa vastaan **Reino Äikiä** puh. 040-769 5775 sähköposti reino.aikia@netti.fi ja postiosoite Nokkamäentie 256 32700 Huittinen.

Kunnanlääkäri Arajärven asunto- ja vastaanottotilat sijaitsevat torin lähellä olleessa, nyt jo puretussa talossa. Kuva: Junno Välimaa.

Huittisten Karjalaseuran joulujuhlaa

Huittisten Karjalaseuran joulujuhlaa vietettiin sunnuntaina 9.12. seurakuntakeskuksessa. Varapuheenjohtaja **Markku Evalan** tervetulotoivotuksen ja yhteislaulun jälkeen Nina Naatulan ohjaamana tanssiryhmä ”Hupukat” esitti useita tansseja. **Jenni Taalikka** esitti huilulla useita tuttuja joululauluja ja seurakunnan tervehdyksen juhlaan toi pastori **Rauno Herranen**.

Väliajalla nautittiin nais-toimikunnan tarjoamaa joulupuuroa ja arpakauppa niin piirin kuin seuran hyväksi aiheutti iloista puheensoriinaa yleisön keskuudessa. **Aino Salonen** ja **Melina Salonen** soittivat pianolla useita jouluaiheisia kappaleita ja sitten olikin vuorossa arpajaispalkintojen arvonta. Piirin sika-arvoista saadaan tulokset vasta lähempänä joulua.

Ja totta kai joulujuhlissa kun oltiin myös pukki vieraili ja tontut jakoivat pukin kontin tyhjäksi. Seuran puheenjohtaja **Heikki Kiiski** käytti loppupuheenpuoron kiittäen kaikkia paikalla olleita onnistuneista Vpl. Pyhäjärvi-juhlista sekä osallistumisesta seuran muuhunkin toimintaan kuluneen vuoden aikana.

Yhteislaulut säesti Petri Kiiski ja tilaisuus päättyi yhteisesti esitettyyn ”Maa on niin kaunis” lauluun.

YRJÖ INKINEN

Jenni Taalikka ja Hupukat vauhdissa. Alla juhlaväkeä ja arpajaiset, palkintoa vastaanottamassa Sirkka Isokyykkö.

Huoltoasemalla synnynetty Pyhäjärvi-kerho voi hyvin

JATKOJA etusivulta

Pyhäjärvi-Säätiön puolesta juhliava Tampereen Pyhäjärvi-kerhoa tervehti säätiön hallintoneuvoston puheenjohtaja **Esko Pulakka**. Hän kiitteli, että kerho osaltaan täydentää ja tukee säätiön toiminta-ajatuksia pyhäjärveläisyyden ja karjalaisuuden vaalimisessa, mutta kerho toimii itsenäisesti ja aktiivisesti omilla ehdoillaan tehden näin tärkeää työtä.

– Kun osallistuu näihin erilaisiin karjalaisiin juhliin, on niissä ihmeellinen yhteisyyden henki. Samoin kotiseuduilla Karjalassa

matkatessa kokee elämystä kotipaikoilla, kirkkojen paikoilla ja pystytettyjen muistomerkkien äärellä. Uskon, että niitä myös venäläiset arvostavat, tuumasi Pulakka.

Hän uskoo karjalaisuuden aatteen säilyvän. Oma kohtaisesti hän on vakuutunut siitä mm. siksi, että molemmat pojanpoikansa ovat kasteessa saaneet isoäijänsä, veteraani **Veikko Johannes Pulakan** nimen; esikoinen etunimeksi, kuopus toiseksi nimekseen.

Joulupöydän maittavien antimien lisäksi tarjolla oli vielä runonlausuntaa, run-

saat arpajaiset ja paketti joulupukin pussista.

Tampereen kerho aloittaa vuoden 2013 toimintansa tarinatuokiolla keskiviikkona 2. tammikuuta.

Huoltoasemalla synnynetty seura

Kerhon kunniapuheenjohtaja **Matti Matikainen** ja sihteeri **Pirjo Kiiala** esittelivät seuran historiikkaa ja toimintaa.

– Vaikka useita vuosikymmeniä oli kulunut Pyhäjärven kotiseudun jättämisestä, oli yrittämisen halu ja iloinen luonteenlaatu pitänyt karjalaiset elämänsyrjässä kiinni eri puolilla Suo-

Tampereen seudun Pyhäjärvi-kerhon toiminta jatkuu heti tammikuun alkajaisiksi. Pikkujouluihin ja 25-vuotisjuhlaan osallistuttiin myös aktiivisesti.

mea, ja heimoylpeyttä tuntien. Tampereen seudulla virisi sitten vuonna 1987 ajatus oman Pyhäjärvi-kerhon perustamisesta alueelle. Ensitapaaminen pidettiin huoltoaseman kahviossa, ja kun halukkuutta ilmeni, perustava kokous osuuspankin tiloissa, summasi Matikainen.

Tampereen Vpl. Pyhäjärvi-kerhon ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin hankkeen puuhamies, **Eudo Leppänen**. Kerho kokoontui kuukausittain eri paikoissa.

Toiminta on ollut kerhon tavoitteiden mukaista, Karjalapainotteista kulttuuriperinnön vaalimista. Sen puitteissa on tehty vierailuja muihin karjalaiskerhoihin, järjestetty kotiseutumatkoihin ja laivaristeilyitä, kuukausikokouksia ja juhlia.

– Esiintyjät ovat tarjoilleet monipuolista ohjelmaa, kuten kanttori ja kuoronjohtaja **Tynkkynen**, musiikin tuntija **Kaino Rastas** ja koskettavia puheita pitänyt **Viljo Pärssinen**. Kerhossamme toimi myös

oma laulukuoero ja näytelmäkerhokin. Emännöityä on hoidellut **Seija Lintula**.

– Kerhomme on tehnyt arvokasta kulttuurityötä. Toivomme, että lapsemme ja lapsenlapsemme ovat tietoisia juuristaan, ja keskittyvät juuriensa etsimiseen. Jos näin tapahtuu, olemme täyttäneet tehtävämme, kiitteli Matikainen.

MARJO
RISTILÄ-TOIKKA

Kauvatsan Karjalaisten pikkujouluissa suunniteltiin jo kesän kotiseutumatkaa

Perinteinen pikkujoulujuhla vietettiin 2.12. Kauvatsalla Tiinan Pitokahvilassa, jonne kokoontui 28 karjalaisuuden ystävää nauttimaan seuran tarjoamasta ja Tiinan valmistamasta maittavasta jouluteriasta.

Hengellisestä annista vastasivat kirkkoherra **Hannu Tomperi** sekä pastori **Tauno Wikström**. **Han-**

nu Pruuki säesti yhteisesti laulettuja joululauluja kitarralla. Joulupukkikin vieraili luonamme jaellen lahjoja kaikille kilteille lapsille ja aikuisillekin.

Lopuksi keskusteltiin ensi kesänä toteutettavasta kotiseuturettestä Pyhäjärvelle 14.-16.6.2013. Kuljetus ja majoitus on jo varattu. Ennakkoilmoittautumisia on

runsaasti, joten näyttää sille, että matkalle saadaan bussin täydeltä lähtijöitä. Tulevana vuonna käynnistellään myös uudelleen tarinailtaperinnettä.

Rauhaisaa joulun odotusta toivottaen

TUOMO
HINKKANEN

Kolmannen sukupolven kokemuksia Karjalankannakselta

Matkaseurueeseen kuuluivat Leena Haukioja, Sofia Helansuo, Laura Helansuo, Minna Helansuo, Hilka Hiiri, Lea Ilola, Ossi Kaitaranta, Jorma Kuronen, Liisa Kuronen, Pekka Liiri, Pirjo Liiri-Majava, Sirkka Lundgren, Kauko Lundgren, Arja Merisalo, Kari Merisalo, Maria Merisalo, Teuvo Musakka, Ari-Pekka Mäkelä, Pia Mäkelä, Anne Mäkelä, Jouko Närvä, Leila Närvä, Markku Ojala, Pirkko Ojala, Eila Satomaa sekä Auli Vitikka.

Heinäkuun 17. päivänä lähti 26 hengen seurue Huittisista Vihtin kautta Karjalankannakselle. Matkan takana oli äitini **Arja Merisalo**, joka houkutteli enonsa **Jorma Kurosen** järjestämään matkan. Jormalle matka oli järjestyksessään kuudestoista, ja omien sanojensa mukaan samalla viimeinen.

Matkalle asetettuja tavoitteita ja merkityksiä oli yhtä monta kuin matkalaisia. Omani liittyivät pääasiassa tietojeni täydentämiseen äitini äidin **Tuulikki Kurosen** synnyinpaikasta ja nuoruusvuosien elämänvaiheista Viipurin läänin Pyhäjärvellä. Tuulikki kuoli Vihtissä 17.12.1979 vaikeaan sairauteen, kolme vuotta ennen syntymääni.

Matka osoittautui odotamaani merkityksellisemmäksi. Juurieni etsimisen ja Tuulikin tarinaan tutustumisen lisäksi sain tavata arkielämästäni hieman kauempana olevia sukulaisia sekä tavata ja kuunnella heidän ja muiden seurueen jäsenten kokemuksia karjalaisesta taustastaan ja suhteestaan Karjalaan. Kiehtovaa oli myös pohtia mai-

seman muutokseen liittyen alueen historiallista ja kulttuurista muutosta, mikä on vuosien saatossa tapahtunut vallitsevan valtakunnan vaihtuessa kannaksella. Näistä on maisemaan jäänyt omat kerroksensa.

Tuulikki Kuronen syntyi 21.9.1926 Viipurin läänin Pyhäjärvellä Kiimajärven kylässä **Juho** ja **Anna-Alina Kurosen** esikoiseksi. Myöhemmin perheeseen syntyi 28.5.1930 toinen tytär **Aira** ja kuopukseksi 6.3.1941 Jorma. Juho ja Anna-Alina olivat naimisiin mentyään asettuneet jatkaamaan maanviljelystä Alinan synnyinkotiin, joka oli lohokottu Hovimäen kartanon maista 1900-luvun alkupuolella. Samoin oli muodostunut lähellä sijaitseva Kurosen tila, johon Juhon vanhemmat, **Aune** ja **Juho Kuronen**, olivat muuttaneet kuuden kilometrin päästä Pyhäjärven rannalta Pyhäkylästä, jossa olivat olleet pappilan torppareina.

Kiimajärven kylä oli tiivis, talot sijaitsivat viere viereen. Samassa kylässä asuivat isovanhemmat ja muita

lapsia, ystäviä, kuten **Sanni Lamppu** ja **Aino Tauti**, joiden kanssa Tuulikki ja Aira kulkivat koulumatkan Noitermaan koululle. Koulun lähellä asui Tuulikin, Airan ja Jorman serkku **Teuvo Musakka**, jonka arvokasta perimätietoa sukuni vaiheista sain kuunnella heinäkuuisessa Karjalassa.

Noitermaan kansakoulun rakennus oli vielä olemassa, tosin nyt asuintalona. Koulua lähellä oli tanssilava, jossa nuorisotapasi toisiaan. Ehkäpä sinne Tuulikki, Aira ja ystävykset kävelivät pitkin sitä samaa kapeaa kahden pienen järven erottamaa kannasta, jota kävimme ihailemassa. Koululta lähdimme kulkemaan tyttöjen koulutietä kohti Kiimajärven kylää. Koulutietä pitkin kulkeminen oli kiehtovaa. Sitä samaista mäntymetsän läpi kulkevaa polkua oli kulkenut lapsena mummoni, jota en koskaan ole tavannut. Sen jälkeen, kun hän ei enää polkua käynyt, oli polun viereen kaivettu tankkisteiden linja. Syvä oja ja

kulmikkaita kiviä rivissä satojen metrien matkalta. Näky oli vaikuttava ja vei ajatukset siihen, miksi nyt vieraina kuljimme polulla.

Kylän paikalla oli peltoaukea. Talot olivat kadonneet. Ehkä tuhottu, ehkä siirretty. Tuulikin synnyinkodin paikan kuitenkin löysimme Kiimajärven rannalle jyrkästi laskevan harjanteen reunalta. Paikalla oli vanha tammi, jonka Aira oli istuttanut ennen lähtöä evakkomatalle. Neljännen sukupolven edustajat, sisikon tyttäreni, **Laura** ja **Sofia Helansuo** kiipesivät tammen oksille, ja mietin, miten paljon yksi puu ehti kasvunsa aikana todistamaan. Ja miten paljon lisää vielä. Tosin Airan poika **Ari-Pekka Mäkelä**, maanviljelijä Huittisista, oli pahoillaan siitä, että viljava maa oli nyt hyödyntämättä. Ennen viljava ja väkirikas oli muuttunut silminnähten syrjäiseksi periferiaksi.

Tuulikki ehti elellä karjalaisissa maisemissa teini-ikäiseksi saakka. Sitten lähdettiin, Noitermaan asemalta.

Ensimmäinen evakkomatka vei Kuroset Kuortaneen kautta Somerolle, jossa 11 perhettä osti yhdessä Kurin kartanon.

Takaisin Karjalaan saavuttiin 1942. Talot olivat paikoillaan ja tallella. Vuonna 1944 lähdettiin taas. Nyt ajettiin karja maita pitkin pitkälle ennen kuin päästiin junaan. Tuulikki oli yksi karjanajoon osallistuneista, ja lähti matkaan jalkaisin lehmiä kanssa. Nyt hänen matkansa vei Riuhimäen kautta setänsä luota Lopelle karjakkokouluun, jossa hän tapasi toisen karjalaisen, Nuijamaalta kotoisin olevan **Toivo Liirin**. Tuulikki ja Toivo asettuivat ensin Lopelle ja 60-luvun alussa Vihtiin. Jorma ja Aira asettuivat Huittisiin.

Oman suvun historian tutustumisen lisäksi Karjalankannas oli mielenkiintoinen matkakohdehistoriaan, aikaan ja maisemaan ja näiden muutokseen liittyen. Yhteen kietoutuivat oman suvun historia ja yhteiskunnallisesti merkittävä sotahistoria osana Suomen historian kulkua. Kiinnostavaa oli myös havainnoida tämän maantieteellisen alueen muutosta ja sitä miten maisema on konkreettisesti muuttunut suomalaisesta venäläiseksi neuvostoajaka unohtamatta, ja kulttuuri alueella vaihtunut.

Kun tarkkaan katsoi ympärilleen, ja kuunteli heitä, jotka alueella olivat syntyneet ja joiden mielessä vielä oli kuva vanhasta suomenaikaisesta maisemasta, näki ajan kerroksia samassa paikassa yli 70 vuoden ajalta. Pelloilla kulkiessa omien su-

kulaisten kanssa suvun vanhoja talon paikkoja etsiessä, silloin kun mitään rakennettua ei ollut näkyvisä, kuvittelin hetken olevani Suomessa. Historian kulun ja vaihtuneen vallan merkit olivat kuitenkin maisemassa.

Yksi mielenkiintoisista kohteista oli Pyhäkylän vanha hautausmaa, jonka paikalla oli nyt venäläinen hautausmaa. Se erosi visuaalisesti hyvin paljon suomalaisesta: kasvillisuudeltaan luonnontilaisen hautausmaan vainajan valokuvien kuvitetut hautakivet, niiden vieressä olevat pöytä ja penkki ja siniset aidoilla rajatut viestivät voimakkaasti venäläisestä kulttuurista.

Hautojen seassa toisesta ajasta ja menneestä maailmasta muistuttivat harvat jäljelle jääneet kumossa olevat suomenaikaiset ja -kielelliset hautakivet sekä muutamia Pyhäjärven kirkon perustuskivi. Muut suomenaikaiset vanhat hautakivet olivat uusiokäytetty joko hautauskivinä tai rakennusmateriaalina, ja vanha suomalainen hautausmaa oli maisemallisesti kadonnut venäläisen tieltä.

Tieto siitä, että kysyiseen maahan on haudattu myös omia sukulaisia vuosikymmeniä sitten, oli kiehtova. Niin selvästi oltiin vieraassa kulttuurissa ja kuitenkin paikassa, joka joskus oli olennainen osa Pyhäjärven kirkonkylää.

Matkasta kiittäen ja hyvää joulua matkaseurueelle toivottaen,

MARIA MERISALO

Noitermaan vanha kansakoulu.

Ob-joen retkestä syntyi moderni Venäjä -kirja

Tämän vuoden lokakuussa julkistettiin Rovaniemellä **Markku Heikkilän** ja **Antti Tenetzin** kirja *Merkintöjä OB-joelta*. Heikkilä on Lapin yliopiston Arktisen keskuksen tiedeviestinnän päällikkö ja Tenetz valokuvaaja ja mediataiteilija.

Syntynyt teos on matkakirja, päiväkirja, dokumentti-kirja, historiankirja, ajankuva, katsaus Venäjän historiaan, matka sukulaiskansojen arkeen. Kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta, runoutta. Kaikista näistä aineksista Heikkilä nitoo uudenlaisen kertojaäänen ja jäljittelemättömän tyylin, joka koukuttaa hetkessä. Kirjaa ei malta jättää kesken.

Merkintöjä Ob-joelta -kirjan lähtökohtana on kuusi-henkinen retkikunta, joka matkusti elokuussa 2011 Ob-joelle etsimään tietoja suomensukuisten hantien ja mansien karhunpeijaisrituaaleista. Heikkilän päiväkirjamerkin-nöistä ja Tenetzin valokuvista syntynyt teos etenee matka-kuvauksen rytmissä läntisessä Siperiassa, mutta doku-mentaairunous nousee Ob-joen varsilta avaamaan his-toriaa ja nykyaikaa. Kaikki kirjan merkinnät on tehty paikan päällä, junassa, jokilaivoissa, hotellihuoneissa, asu-musten lattioilla. Kirja toimii modernina ajankuvauksena nyky-Venäjästä ja suomensukuisten kansojen tilanteesta. Samalla se dokumentoi tekstin ja kuvan voimin pohjoista aluetta, jossa Arktisen keskuksen tutkijat ovat tehneet kenttätöytä.

Pitkän junamatkan Moskovasta Labytnangiin lukemis-tona on aikaisemmin samoilla seuduilla matkanneen **M.A. Castrenin** matkakertomukset, jotka yllättävät edelleen. ”Olen lukenut M.A. Castrenia, Kai Donneria, K.F Karjalaista kuinka he kulkivat täällä ja Uralin takana 1800-luvulla uskomattomia juttuja vuosikaupalla liikenteessä ties missä oloissa jäisiä jokia, yksin kaikkialla aivan pöpelikköä ja tuntuu kuin koko Siperia olisi ollut ympäripäissään millaista menoa

Ne olivat sankaritekoja uskomattomia retkiä hengen, terveyden ja perheen kaupalla kielitiede ja kansantiede vakaumuksen palo yksin täällä kuukausitolkulla

Mennä nyt Arkangelista Ob-joelle tai Jeniseltä Obille siihen aikaan, siten”

Vastoinkäymisiä on tämänkin päivän matkaajilla, mutta ne ovat pieniä ja niihin voi suhtautua huumorilla. Pääasia, että matka jatkuu. ”Labytnangiin juna tuli aikataulussa minuuttilleen niin kuin junat Venäjällä kulkevat matkatoimiston partnerin piti olla vastassa antamassa luvat sillä Salehardiin pitää olla lupa, herra ties miksi naapureihin tuhansia kilometrejä eikä tämä ole sotilasaluetta

Eihän siellä tietenkään ketään ollut puhelinnumerokin väärin sen sijaan asemalla oli nahkatakkinen taksikuski ja jos on nahkatakkinen taksikuski ei tarvita mitään lupia.”

Retkikunnan tarkoitus oli siis etsiä tietoja hantien ja mansien karhunpeijaisrituaaleista. Karhu yhdistää ugrilai-sia kulttuureita ja on elävä myytti alueella olevien suoma-lais-ugrilaisten kansojen arvokkaasta perinteestä. Karhu-rituaalilla on ollut ikaikainen ja tärkeä asema monen pohjoisen kansan kulttuurissa ja uskomuksissa. Tarkkaan säädelty rituaali kestää useita päiviä. Se on säilynyt nykypäivään asti Siperian pienten kansojen, kuten hantien ja mansien keskuudessa, mutta sielläkin täysimittaiset rituaalit ovat hyvin harvinaisia ja niiden taitajat vähissä.

Retkikunnalle löytyi Hanti-Manstjskin kaupungin lai-dalta vanhasta puutalosta ukko, joka taisi karhun rituaali-lauluja. Naisten ei sallita laulaa karhulauluja. ”Ukko istuutuu sohvalle ja siinä hän selittää karhuista pani pötkölleen ja alkoi laulaa karhun herätyslaulua.

Tämä saa väreet selkään kuka on päässyt kuulemaan mansinkielistä karhulaulua kamerat, nauhurit mutta ehkä niitä tärkeämpää kymmenvuotias lapsenlapsi, poika on polvillaan lattialla ja tapittaa ukkoa hievahtamatta. Se oli peijaisten ensimmäisen päivän lauluja, joka täytyy laulaa makuuasennossa.”

Kirjoittajalla on hyvin lempeä ja humaani suhtautumi-nen haastattelemiinsa kansanihmisiin. Toista on men-neen ajan politrukkeihin, joista kertoessa kynä on terä-vimmillään. Siperia oli vankileirien luvattu maa, jonka museoissa asiasta ei mainita sanallakaan. Tsaari karkotti aikoinaan huippuälykkään juutalaisen Trotskin Obdors-kiin Ob-joen varrelle. Trotski loi siellä tuottavan omai-suuden ja nousi politiikassa hyvin korkealle. Hänestä veikattiin Leninin vallanperijää. Valta oli tarjottimella, jota ei pystynyt ottamaan. ”Vimmainen mies mutta silti eri luonne kuin Gruusian kovanaamalla kierolla katujen kasvatilla miehellä joka inhosi kaikkea mitä Trotski edusti kielitaitoa älykkyyttä teoriaa

Stalin otti vallan ja päätti että muut eivät sitä ota Siperiaan lähti taas vankeja nyt aivan eri tahtiin ja erilaisia kuin tsaarin aikaan Siinä vaiheessa Trotski oli työnnetty etelään ja Stalin oli päässyt murhan makuun.”

Matka Ob-joella Meteor laivalla kestää 21tuntia. Joki esittäytyy moni-ilmeisenä. ”Loputon kauneus, rauha, avaruus tilaa määrättömiin tilaa, jolla on joen muoto ja joka vain levenee, sana ”joki” tarkoittaa aivan muuta kuin tätä äärettömyyttä tätä jokea tulee ikävä”

Venäjän asiantuntijana Heikkilä liikkuu paljon Venä-jällä ja myös viihtyy siellä. ”Mietin miksi usein viihdyn Venäjällä yksi syy on tila maa on tyhjä, tila ei lopu koskaan sitä riittää ja riittää Tämä maisema on ylellinen kun kaikki on yleensä niin täyttä Kuuluu hajaviestejä siitä että Euroopassa asiat eivät ole hyvin euro horjuu, talouksia syöksyy jotenkin niin kaukaista.”

Merkintöjä Ob-joelta sisältää myös tiivistetysti tietois-kuna suomensukuisten kansojen lukumäärät ja asuin-paikat. Ilmaston muutoksen vaikutukset alkuperäiskan-sojen elinkeinoihin ja paljon paljon muuta, niin men-neestä kuin nykyisyydestä. Persoonallisen moderni tieto-kirja laatuvalokuvineen.

SALME RINTALA

Markku Heikkilä, syntynyt 1961 Nokialla, on Arktisen keskuksen tiedeviestinnän päällikkö (La-pin yliopisto, Rovaniemi). Hän on kokenut jour-nalisti, toimi aiemmin pitkään sanomalehti Kale-van pääkirjoitustoimittajana ja politiikan toimi-tuksen esimiehenä.

Heikkilä on koulutukseltaan yhteiskuntatietei-den maisteri ja opiskellut tiedotusoppia Tampe-reen yliopistossa. Hän on saanut valtion tiedonjul-kistamispalkinnon 1997 ja julkaissut viisi kirjaa pohjoisten alueiden yhteistyöstä, Laatokan seu-dusta ja EU:n ja Suomen ilmastopolitiikasta.

Hän asuu Oulussa, puoliso ja kolme aikuistuvaa lasta. Vanhemmat **Anna-Liisa Heikkilä** o.s. **Pulakka** Vpl Pyhäjärven Noitermaasta ja **Helge Heikkilä**.

Hylkeenharmaat puhuvat murteella

Pyhäjärven Vernitsan kylästä evakkoon lähteneen isän poika **Matti Kouvo** kertoo, että hänellä on ollut ilo julkaista marraskuussa 2012 Suomen ensimmäinen hylje-seikkailuromaani, jossa päähenkilöt haastavat itämurteil-la. Kirjasta ”Hylkeenharmaa haukijahti” juonenkäänteiden ohesta lukija voi löytää pilkesilmäisiä havaintoja ajastamme sekä ihmisten että eläinten näkökulmasta katsottuna. Teos limittää perinteistä eläinsatua nykyaikai-sen seikkailu- ja murrekirjallisuuden kanssa.

”Kun saimaalaisen norpan ja itäsuomenlahtelaisen hal-lin itsenäinen ja aktiivinen kuuttikatras lähtee liettualaisen lamantiiniystävänsä kanssa tutustumaan hylkeiden laajaan elinpiiriin, on seurauksena toisiaan seuraavien seikkailujen ketju. Pian käy ilmi, että hylje- ja ihmiskunnan kohtalot eivät kulje toisistaan erillään – ja että kuutit ystävineen ovat onnistuneet toimillaan herättämään Äjan, tuon ihmis- ja eläinkunnan ikaikaisen vihollisen”.

Hylkeenharmaa haukijahti on Kuutti-trilogian ensim-mäinen osa, eli jatkoa on luvassa. Ja mitäpä kirjailija haluaa kertoa itsestään, vanhempansa **Reijo Kouvo** (1931-2010) ja **Marja Kouvo**, o.s. Lehtonen (1941-):

– Pyhäjärvi-juureni keskittyvät melkein pelkästään Vernitsan kansakouluun, jossa isäni isä opetti aikanaan. Itse kylästähän ei ole säilynyt kuin kylätie, kaikki talot kivijal-koineen on työnnetty katerpillarivoimin eräänlaiseksi multakasabulevardiksi; luultavasti 1950-luvulla. Koulun pihasaarni on säilynyt enemmän kuin ihmeen kaupalla.

– Pyhäjärvellä olen käynyt 1995, 1999 ja viimeksi 2007. Itse asiassa 1999 reissusta, jolloin tein Konevitsan ympäri pienen luontoretken, julkaistiin Pyhäjärvi-lehdessä lyhyt kertomukseni aiheesta samaisena vuonna.

– Lyhyesti sanoen sitä tuntee itsensä enemmän karjalai-seksi kuin nykysuomalaiseksi, vähän samaan tapaan kuin Italiassa elämä on osa jalkapalloa eikä missään nimessä päinvastoin. Kasvibiologin ominaisuudessa olen kiinnos-tunut enemmän nykyitärajan takaisista alueista, viisivuo-tissuunnitelmassani kaavailen aiheesta pientä tietokirjaa. Suunnitteilla on myös ensi kesänä matka vuorostaan Kurkijoelle, jossa vaimolla on sukujuuria, Matti Kouvo kertoo.

MARJO RISTILÄ-TOIKKA

Kirjaan Hylkeen-harmaa hauki-jahti kuuluvat myös lupsak-kaat piirrokset. Lienevätkö hyl-keet tässä jou-lusaunassa...

Tietoa kirjailijasta

– Synnyin 1963 Helsingis-sä, mutta en edusta millään muotoa ”stadilaisuutta” tai ”hesalaisuutta”. Aiemmin Helsinki oli rosoisine sata-mineen, ratapihoinen ja vaikkapa Hämeentien var-ren pölyn harmaantamien punatiilirakennusten ansios-ta hersyvän mielenmaise-man tuottava ympäristö. Koska nuo maamerkit on korvattu pääosin lasikoi-rankoppiarkkitehtuurilla, on aika etsiä uusia inspiraation lähteitä.

– Mietin aikanaan, josko opettajan ura urkenisi, kos-ka kolme sukupolvea mi-nua aiemmin oli kyntänyt palkkansa sillä saralla. 1980-luvulla liian monet oppilaat olivat jo ehtineet nauttia liikaa vapaan kasvatuksen nektaria, mutta havainto ja johtopäätökset tulivat sen-

tään tehtyä ajoissa. Kokei-lin myös biologin uraa, mutta kun alan virkojen lakkautukset alkoivat, oli helppo ratkaisu luovuttaa työkenttä rynnistävälle toh-toriamadalle.

– Ennen ensimmäisen kirjani julkaisua olen kir-joittanut lähinnä luonto- ja puutarha-alan artikkeleita sekä harrastaja- että am-mattijulkaisuihin. Teokses-ta: kaupunki ja maaseutu, osaltaan niiden vastakoh-taisuudesta kumpuaa Hyl-keenharmaan haukijahdin ja koko Kuutti-trilogian maa-ilma. Yleisemmin kyse on sekä vertauskuvallisesti että konkreettisesti aikojen lo-pusta ja uuden alusta: kos-ka ihmiskunta on hukannut mahdollisuutensa ja peli-merkkinsä, eläinkunnan on aika jatkaa siitä mihin ihmi-sen kyvyt päättyivät.

Vpl. Pyhäjärvi-seuran uusi hallitus aiempaa nuorempi

Vuonna 2013 tarjolla toimintaa entistäkin monipuolisemmin

Syyskokous päätti kolmen uuden jäsenen valinnasta erovuoroisten tilalle hallitukseen, vahvisti kokoon-tumisia ja toimintaa entis-täkin vilkkaammin tarjo-avan toimintasuunnitelman ja päätti pyörittää Vpl. Pyhäjärvi-seuran taloutta entisen kokoisen jäsenmak-sun turvin. Valinnat mer-kitsivät hallituksen nuoren-tumista, sen jäsenten keski-ikä laski 69,7 vuodesta nyt 63 vuoteen.

Kokoukseen osallistui 32 henkeä, joukossa muuta-ma ei-jäsen, mutta kaiken kaikkiaan noin kolmannes seuran maksavista jäsenistä oli paikalla. Sitä voidaan pitää hyvänä osallistumis-prosentina. Puhetta syys-kokouksessa johti **Kauko Hinkkanen** ja sihteerinä toimi **Eeva-Liisa Miikkola**.

Seuran sääntöjen mukaan vuodeksi kerrallaan valitta-vana puheenjohtajana jat-kaa vuoden 2013 **Kaarina Pärssinen**. Varapuheenjohtajaksi valittiin **Juhani Paajanen** **Teuvo Leinonen** jätettyä tehtävän ja hallituk-sen jäsenyyden perhesyiden takia. Paajanen aloitti 2-vuotiskauden hallituksen jä-senenä tämän vuoden alus-sa, joten häneltä varapu-heenjohtajaksi siirtymisen jälkeen jäljelle jääväksi yh-deksi vuodeksi valittiin ero-vuoroisista hallituksen jä-senistä **Paavo J. Paavola**.

Hallituksen erovuorois-ten jäsenten, **Inkeri Hii-ren** ja **Eeva-Liisa Miikkola** ilmoitettua, etteivät olisi enää käytettävissä vuosiko-kous valitsi e.m. ajaksi hei-dän ja Paavolan tilalle kau-delle vv. 2013- 2014 ko-konaan uudet jäsenet: **Kirsi Hedenstam**, **Silvo Kaasalainen** ja **Heli Ny-känen**. Entisinä jäseninä hallituksessa jatkavat kau-

delle 2012-2013 valitut **Rai-li Huovila**, **Kaisa-Liisa Korhonen** ja **Ari Pusa**. Toiminnantarkastajiksi va-littiin **Johannes Ijas** ja **Jaa-na Vanhanen** sekä vara-toiminnantarkastajiksi **Sei-ja Tiikkaja** ja **Veikko Miikkola**.

Tilaisuuksien järjestelyis-sä olennaisesta osasta vas-taa seuran emännistö, jota aina ei muisteta riittävästi kiitellä osallistujien hyvin-voinniksi ja virkistykseksi järjestetystä tarjoilusta ja kauniista kattauksesta. Täs-sä tärkeässä tehtävässä va-littiin jatkamaan Inkeri Hii-ri, **Kaarin Halonen**, **Raili Huovila**, **Maija Luukka-nen**, **Marketta Mattila**, **Eeva-Liisa Miikkola** ja **Anna-Kaarina Mäkelä** sekä uutena **Saara Nissi-nen**. Niinikään tärkeään isännistööön valittiin Johan-nes Ijas, **Toivo Nokelai-nen**, **Ari Pusa**, **Veijo Sa-volainen**, **Keijo Tikka** sekä uutena **Timo Auvinen**. Seuraa edustamaan Karjalan Liiton kokouksis-sa valittiin **Kaarina Pärssi-nen**, varalle **Kaisa-Liisa Korhonen**. Karjalaisten Pi-täjähdistysten Liitto ko-kousedustajaksi valittiin **Kauko Hinkkanen**, varalle **Ari Pusa**. Pääsky ry:n ko-kousedustajiksi valittiin **Teuvo Leinonen** ja **Saara Nis-sinen**.

Toimintasuunnitelman mukaan seura jatkaa jäsen-hankinnan tehostamista. Uusia jäseniä kuluvan vuo-den aikana seuraan on saa-tu kaikkiaan 16 henkeä, jois-ta kaikki eivät esteiden vuoksi päässet mukaan nyt, mutta muutamat ovat jo osallistuneet aiempiin seu-ran muihin tilaisuuksiin.

Toiminnan painopiste on edelleen Vpl. Pyhäjärveen liittyvissä asioissa ja paikal-lishistoriassa. Myös Karja-

Karjalaisten laulu päätti yyskokouksen virallisen osuuden.

Syyskokouksessa puhetta johti **Kauko Hinkkanen** ja sihteerinä toimi **Eeva-Liisa Miikkola**.

Aikalaismuistikuvat tarkentavat kuvaa taiteilija Nikolai Tscherbakoffista

Syyskokouksen ja kahvittelun jälkeen kuultiin **Maj-Lis Tykkyläisen** esitelmä taiteilija **Nikolai Tscherbakoffin** (myöhemmin **Tervakorpi**) elämästä ja taiteesta.

Tämän Novgorodissa syntyneen ja maailmanso-tien välillä Vpl. Pyhäjärvellä eläneen taiteilijan teoksien laaja näyttely on valmisteilla Kouvolan taidemu-seoon 2014. Tykkyläinen on hänen taiteeseensa perehtyneenä kutsuttu tekemään näyttelyluettelona julkaistava teos, jota varten hän jatkaa tietojen kokoamista edelleen.

Sekä syyskokouksen osanottajien että Maj-Tykkyläisen kannalta monta tärkeää ja yllättävääkin asiaa nousi esiin esitelmästä ja sen jälkeisen vilkkaan keskustelun käynnistyttyä. Muutamilla osallistujista oli kerrottavanaan Tscherbakoffin ja pyhäjärveläis-ten kohtaamisista tärkeitä, aikalaisten kertomuksiin perustuvia yksityiskohtia.

Määrällisesti paljon teoksia maalanneen Tscherbakoffin teoksista on runsas määrä tuntemattomis-sa paikoissa, hautautuneina kotien seinille ja yksi-tyiskokoelmiin. Niinpä kaikki tiedot, jotka eivät vielä ole päättyneet häntä ja hänen teoksiaan tutkivan Maj-Lis Tykkyläisen tietoon, ovat tervetulleita.

Yhteyttä voi ottaa vaikka sähköpostilla maj-lis.tykkylainen@kymp.net, puhelimitse 040-8451569

KAARINA PÄRSSINEN

Vpl. Pyhäjärvi-tuotteita lahjaksi ja omaan käyttöön, nopea toimitus!

Hanki vaakunapaita, jälleen saatavana myös paljon kysyttyä uutuusväriä mustaa sekä pyö-reällä että V-aukolla. Edullisesti esim. lahjaksi ja asukse tuleville kotiseutumatkoiille, vaikka koko ryhmälle, juuristamme kertova Vpl. Pyhäjärven vaa-kunapaita. Lähetyskset ehtivät myös jouluksi, jos tilaat heti.

Aidon värisellä Vpl. Pyhäjärven vaakunan kuvalla ja tekstillä PYHÄJÄRVI VPL varustettua erittäin hyvä-laatuista T-paitaa löytyy edelleen valkoisena ja hel-menharmaana sekä nyt myös mustana. Valkoisissa ja mustissa sekä V- että pyöreällä kaula-aukolla, hel-menharmaissa vain pyöreällä. Koot S, M, L, XL, XXL ja XXXL. Hinta 15 •/kpl.

Dokumenttielokuva Muistojen järvi vuosilta 1939-44 Pyhäjärvellä, jälleen saatavana, mukana liuskan seloste elokuvasta, DVD:n hinta 20 •/kpl. **Seuran 50-vuotishistoriikki** (2007) tarjoushintaan 10 eur/kpl.

Postitettaessa lähetyskseen lisätään postituskulut, myös Karjalatalolta noutamisesta voitte sopia. Tilaukset Kaarina Pärssinen 040-519 3036, e-mail kaarinaparssinen@gmail.com ja Kaisa-Liisa Korhonen 050-590 5433, e-mail kaisaliisa.korhonen@kolumbus.fi.

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry

lan Liiton ensi vuodelle määrittämä tema, musiikki, huomioidaan toiminta-sisällöissä. Seura tarjoaa jä-senistölleen osallistumis-mahdollisuuden loka-huh-tikuussa johonkin tilaisuuteen keskimäärin kerran kuussa ja touko-syyskuussa vähintään yhteen retkeen ja saunailtaan Karjalaisella ke-säkodilla. Retkikohteena ke-väällä on kurkijokelais-ten aloitteesta todennäköi-sesti Kemiön saari kulttuu-rinähtävyyksineen.

Jo syyskokouksessa ryh-dyttiin toimiin jäsenistön aktivoimiseksi antamaan resurssejaan toimintaan al-kaen tilaisuuksien suunnit-telusta ja tietysti toteutus-vaiheessa. Kokouksen osal-listijat saivat täytettäväk-seen kyselylomakkeen, mis-sä kysyttiin mm. toiveita tilaisuuksien sisällöstä. Sa-mantyyppinen kysely lähti kokouksen osallistujien mukana uusille, ei vielä seuran jäseninä oleville hen-kilöille. Toimintasuunnitel-

maan ja syyskokouksessa tehtyjen kyselyiden tulok-siin palataan seuraavissa leh-dissä, kunhan ne on ehditty käsitellä ja valmistella toi-meenpanoa seuran halli-tuksessa johonkin tilaisuuteen. Ensimmäinen ti-laisuus alkuvuotena pyri-tään järjestämään sunnun-taina 5.2.2012.

Maj-Lis Tykkyläisellä ja **Liisa Leinistöllä** riitti keskusteltavaa taiteilija **Nikolai Tscherbakoffista**.

Tapahtumarikas marraslauantai Karjalatalolla Liittovaltuusto, järjestöseminaari ja tanssitapahtuma

Syyskauden tai ainakin marraskuun viikonloppujen tapahtumarikkain kohokohta Karjalatalolla koettiin lauantaina 17.11. Silloin oli koolla ylintä päätösvaltaa liittokokousten välillä käytävä Karjalan Liiton liittovaltuusto, viisastuttiin järjestöseminaarissa ja nautittiin päivän päätteeksi Pääkaupungin karjalaisten nuorten suurenmoisesta Evakon laulu -kansantanssi- ja musiikkiteoksesta. Sen esittäneeseen ryhmään kuuluu noin 100 kansantanssijaa, joista nuorimmat ovat puolivuotiaita.

Kokousta johti liittovaltuuston puheenjohtaja **Matti Puhakka**. Iltpäivällä valtuutetuille ja varavaltuutetuille suunnattua järjestöseminaaria veti Liiton toinen varapuheenjohtaja, kansanedustaja **Antti Kaikkonen**.

Liittovaltuusto kunnioitti kokouksen alussa muistonsa ja hiljaisella hetkellä edellispäivänä haudatun saatettua Liiton kunniapuheenjohtaja **Pertti Viinasta** (9.4.1937-31.10.2012).

Valtuusto mm. hyväksyi Karjalan Liitolle toimintasuunnitelman ja talousarvion vuodelle 2013. Liittohallituksen tehtiin muutamia valintoja erovuoroisten tilalle. Ensi vuotta vietetään musiikin teemavuotena. Erityisesti se tulee näkymään Porissa vietettävien Karjalaisten kesäjuhlien ohjelmatarjonnassa. Liiton kesäjuhlat vuonna 2014 on päätetty järjestää Lappeenrannassa. Ensi kesänähän juhlat vietetään Porissa 14.-16.6.13 Liiton ja Karjalaseurojen Satakunnan piirin yhteistyössä organisoimina.

Pyhäjärveläisjuurisista liittovaltuuston kokouksessa ja muissa päivän tilaisuuksissa oli mukana kaksi Tuusulassa asuvaa Liiton valtuuston varapuheenjohtajan Antti Kaikkosen lisäksi **Kaarina Pärssinen**, joka toimii valtuustossa Karjalaisten Pitäjähdistysten Liiton kiintiössä. Kolmantena pyhäjärveläisjuurisena kokoukseen ja päivän tapahtumiin osallistui Karjalaseurojen Satakunnan piiriä **Pekka Salosen** varamiehenä edustanut **Yrjö S. Kaasalainen** Harjavallasta. Hänen ja toisen satakuntalaisedustajan, hiitolalaisjuurisen **Jouko Hämäläisen** puheenvuoroissa kokousvälelle kerrottiin Porissa pidettävien kesäjuhlien järjestelyiden tilanteesta.

Karjalan Liitto on käynnistänyt Evakkoäiti -muistomerkkihankkeen. Liitto kehottaa kaikkia jäsenseuroja ja asian omakseen tuntevia yksityishenkilöitä osallistumaan yhdessä hankkeeseen, jolla kunnioitetaan evakkoajan kokeneita äite-

jä. Hankkeen rahankeruusaika on 2.11.2012-31.10.2014. Muistomerkkiä asiaa valmistelee toimikunta, joka tekee myöhemmin ehdotuksen muistomerkin sijaintipaikasta. Yhtenä vaihtoehtona on nostettu esiin Karjalaton edessä oleva Käpylässä oleva, nyt luonnonvaraisena rehottava puistikko.

Päivän aikana myös julistettiin Vuoden karjalainen pitäjäkiri, jonka valinta oli uskottu kunniapuheenjohtaja Pertti Viinasele. Vakavasti sairastuttuaan hän siirsi tehtävän Liiton puheenjohtaja Marjo Matikainen-Kallströmille. Palkitseminen osui tällä kertaa kaksiosaiseen tietokirjaan Suojärven pitäjähistoria, Omal mual – vierahal mual (III) ja Vierahal mual – omal mual (IV). Rajakarjalaisen ja suojärveläisen elämäntavan ja sen nyky-Suomeen siirtymisen kuvaus on erinomaista. Erityisen kiinnostavaksi ja harvinaiseksi teosparin tekee, että toisessa niistä kerrotaan, mitä on tapahtunut Suojärvellä talvi- ja jatkosodan jälkeen. Miten alue asutettiin, kolhoosit rakennettiin ja milaista elämä ”uudella suojärveläisellä” väestöllä oli.

Järjestöseminaarin keskeisin aihe oli Karjalaisen Heimotalo -säätiön taloudellisen tilanteen selvittäminen liittovaltuutetuille. Karjalan Liitto on Säätiön pääomistaja noin 40 prosentin osakekannalla. Karjalatalon välttämättömiksi käyneiden korjaustöiden rahoittamiskysymysten ratkaisemiseksi ollaan harkitsemassa mm. uutta osakeantia.

KAARINA
PÄRSSINEN

Karjalaisen Nuorisoliiton edustaja Satu Stirkinen (vas.) ja KPYL:n edustaja Viipurista Eero Kunttu kuuntelevat Kesäjuhlien 2013 valmisteluista kertovaa juh latoimikunnan vpj. Yrjö S. Kaasalaista.

KL:n liittovaltuuston kokoukseen osallistuneista toiminnanjohtaja Satu Hallenberg Karjalan Liitto ja liittovaltuuston vpj., kansanedustaja Antti Kaikkonen.

Kansantanssi- ja musiikkiteoksen Evakon laulu lopuksi nähtiin lavalla yhtä aikaa kaikki esiintyjät, liki 100 lasta ja nuorta, myös oikealla etualalla pikkuruisten 0,5-3-vuotiaitten hellyttävä ryhmä tanssipareina toimineine vanhempineen.

Kotikokin kertomaa

Punakaali on hyvää raakana ja kypsänä

Kaali on kuulunut tärkeänä osana karjalaisen keittiön vihanneksiin. Valkokaali on ollut pitkään kaalien yksinvalti, mutta vuosien myötä moni muukin kaaliperheen jäsen on vallannut itselleen tilaa. Näin on tehnyt ennen muuta kukka-kaali, sitten myös parsakaali eli broccoli ja punakaali.

Punakaali on mielestäni kaaliperheen kaunein kasvi ja maultaan ainutlaatuinen. Seuraavassa esittelen kaksi punakaalireseptiä, joita suosittelen tarjottavaksi varsinkin suurien juhlien, kuten joulun ja pääsiäisen aikaan.

Punakaaliraaste

(4-6 hengelle)

Tarvikkeet: punakaali, maustekurkku, sipuli, mustapippuri, rypsiöljy (tai joku muu neutraali öljy).

Ota keskikokoinen punakaali (1 kg), halkaise se ja tee puolikkaasta raaste. Raasta kaali – minulla on käsinveivattava Moulinex-raastin, jolla saa nopeasti raastetta isollekin joukolle – ja hakkaa se niin pieneksi silpuksi kuin jaksat raskaalla veitsellä. Koko työn voi tietysti tehdä pelkällä veitsellä. Tee samoin 3-4 maustekurkulle, ja vajaalle puolikkaalle kelta- tai punasipulia. Jos sisuskalusi ei siedä raakaa sipulia, sen voi jättää pois. Pane ainekset kulhoon, rouhi mustapippuria ja lorauta desin verran rypsiöljyä päälle ja sekoita hyvin. Raaste on heti syötävää, mutta se vain paranee, jos sen antaa vetäytyä yön yli jääkaapissa. Raaste sopii mainiosti joulukinkun ja karjalanpaistin seuraksi, mutta se maistuu oikein hyvältä myös kanan, kalkkunan tai hanhen kanssa.

Punakaali kahtia, ja siitä saat kaksi maistavaa ruoanlisuketta.

Tähän raasteeseen tutustuin jo kauan sitten Helsingin Mikonkadulla sijainneessa pienessä ravintolassa ”Chez Marius”, josta enää on vain miellyttävä muisto jäljellä.

Punakaali-omenapata

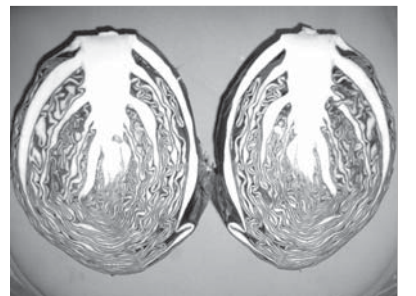
(4-6 hengelle)

Tarvikkeet: punakaali, muutama hapahko omena, rypsiöljyä, voita, siirappia, timjamia, inkivääriä, vettä, suolaa.

Ota punakaalin toinen puolikas ja pilko se aika pieniksi lohkoiksi. Kaada rautapataan tai teräskattilaan puoli desiä rypsiöljyä, pyörittele kaalia miedolla lämmöllä kymmenkunta minuuttia ja pilko joukkoon 3-4 hapahkoa omenaa (kuorittuina ja siemenkodat poistettuina). Lisää mausteet (timjamia kohtuullisesti, inkivääriä varovaisesti), siirappia vajaa desilitra, saman verran vettä, 50 gr voita ja ripaus (puoli teelusikallista) suolaa. Hauduta seosta ainakin niin kauan, että omena on soseutunut kaalin sekaan. On sitten makuasia, kuinka pehmeäksi kaalin haluaa hauduttaa (30-90 min). Itse pidän punakaalista ”al dente” eli hieman ”nartsakkana”, kuten äitini asian ilmaisi.

Punakaalipadasta on lukemattomia muunnoksia, joita internetin ruokaohjeet tarjoilevat. En ole kokeillut niistä läheskään kaikkia, mutta tämä ohje tuottaa oikein hyvän tuloksen.

JUHANI FORSBERG

Karjalan Liiton Vuoden ruoka ja leivonnainen

Karjalan Liiton naistoimikunta on valinnut vuoden 2013 ruuaksi Sakkolan täytetyt porsaas ja leivonnaiseksi mustikkapullat. Vuoden ruoan ja leivonnaisen valinnan perusteina on tänä vuonna mm. se, että ruoka soveltuu hyvin tarjottavaksi isollekin ruokailijajoukolle. Se sopii vaikkapa seurojen tilaisuuksiin ja pitäjäjuhliin. Mutta Sakkolan täytetyistä porsaista saa myös maistuvan aterian kotoiseen ruokapöytään. Mustikkapulla on helppo tarjottava monenlaisiin kahvituksiin. Reseptit julkaisemme ensi vuoden alussa Pyhäjärvi-lehdessä ja ne löytyvät myös Karjalan Liiton internetsivuilta.

Karjalan Liiton naistoimikunta tekee valinnan vuosittain. Valinnalla halutaan tuoda esille karjalais- ta ruokaperinnettä ja kannustaa tämän päivän kotikokkeja tutustumaan karjalaisen keittiön monipuolisuuteen.

Hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta!

Hyvää ja Rauhallista Joulua ja
Onnea vuodelle 2013
Vpl. Pyhäkylä-seura

Hyvää joulunaikaa ja
vuotta 2013 toivottaa
Esko Pulakka
perheineen

Hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta
Seija Lintula

Hyvää joulunaikaa ja vuotta 2013!
Kirsti ja Edwin Naskali

Hyvää Joulua 2012 ja
Onnellista Uutta Vuotta 2013
Toivoo **Yrjö S. Kaasalainen**

Jouluiloa ja -rauhaa sukulaisille, tuttaville
ja kaikille lehden lukijoille!
Marjatta ja Antti Rantanen Raumalta

Hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta 2013
ja lämmin kiitos muistamisesta kesällä.
Pekka ja Mirja Lapakko Rautjärveltä

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta!
toivottavat **Eila ja Markku Pärssinen**

Tunnistan ystävän, tutun,
vaikka ois vaihtanut nutun.
Mikä sen sitten paljastaa:
Sehän on ääni ja sie ja mie!
Hannu Musakka

Hyvää Joulua ja
Onnea vuodelle 2013
jäsenillemme ja
Pyhäjärvi-lehden lukijoille.
Kiitos kuluneesta vuodesta.
Pärssisen Sukuseura ry

Hyvää Joulua
ja Onnellista
Uutta Vuotta
2013!

Toivottaa
Heli Salminen

Rauhallista joulua ja
Onnellista uutta
vuotta 2013

kaikille jäsenillemme,
ystävillemme
ja yhteistyö-
kumppaneillemme!

Kuluneesta vuodesta
kiittäen

Vpl. Pyhäjärvi
-seura ry

Pyhäjärvi-juhlat Hämeenkyrössä 20.-21.7.2013

Tilaa PYHÄJÄRVI -tuotteita

* **Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön 60-vuotishistoriikki.** 136 sivua, runsaasti valokuvia ja muisteluja niin säätiön alkua ajoilta kuin eri paikkakunnilla pidetyistä juhlista ja muista pyhäjärveläisten tapahtumista. Hinta 20 euroa + postikulut.

* **Isännänviiri** (suunniteltu Kaarle Viika) koko 45x400 cm. Hinta 75 euroa + postikulut

* **Vpl. Pyhäjärvi pöytästandaari** (suunniteltu Kaarle Viika) jälleen saatavana hinta 42 euroa + postikulut.

* **Tilaukset säätiön asiamies**
Pirjo Kiiala p. 044-2815047 pirjo.kiiala@gmail.com

* **Reino O. Kukko ja Kaarle Viika, Vpl. Pyhäjärvi** v. 1989 ilmestynyt kuvateosta edelleen saatavissa. Runsaan kuvamateriaalin lisäksi kirjassa on laaja historia-osuus entisestä kotipitäjästämme sekä murrenasto selityksineen. Hinta 25 euroa + postikulut.

TAPAHTUMAKALENTERI

Tampereen Seudun Vpl. Pyhäjärvikerhon tammi-kuun tarinatuokio on ke 2.1.2013 klo 13.30, Koulukatu 12, Tampere. Tarinointia, kahvittelua ja arpajaiset. Tervetuloa!

Lahden seudun Vpl. Pyhäjärvi-kerhon uuden vuoden ensimmäinen kokous pidetään Ravintola Wanhassa Herrassa, Laaksokatu 17, Lahti, torstaina 10.01.2013 klo 13. alkaen. - Tervetuloa.

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön hallintoneuvoston kokous pidetään 9.3.2013 Sastamalan Vammalassa.

Vpl Pyhäkylä-Seura järjestää keväällä 2013 taas yleisen kokouksen. Kokoonnutaan juhlimaan 15 v. ikään ehtinyttä seuraa. Lisäksi teemana on pyhäjärveläinen käsityö, etenkin koulukäsityöt ja patalaput. Jos on tallella tällaisia töitä, pyydämme tuomaan näyttelyyn juhlaamme. Muun ohjelman lomassa ihastelemme pyhäjärveläistä käsityötä. Toki sinne voi tuoda muualtakin Karjalassa tehtyjä töitä Kyselyihin vastaa Seija Jokinen puh. 040-8355820, sähköposti. seija.jokinen@netti.fi

Talvisodan Erillinen Pataljoona 6:n Asevelijuhla to 27.12.2012 Lempäälässä

Klo 10. Jumalanpalvelus Lempäälän kirkossa

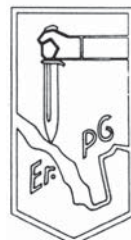
- Seppelten lasku sankarihautoille ja Karjalaan jääneiden muistomerkille
- Kirkkokahvit Ehtookodossa, os. Katepalintie 9.

Klo 13. Asevelijuhla Ehtookodossa, ohjelmassa mm.

- Juhlapuhe, eversti evp. Antero Pärssinen
- ErP6:n vaiheista, Eero Pilvinen
- Musiikkia, Narvan soittokunta

Pääsymaksu 25 €, sisältää kirkkokahvit ja lounaan. Tumma puku, kunniamerkit. — **Tervetuloa!**

Erillinen Pataljoona 6:n perinneyhdistys

Mistä löydän hyvän lahjan?

Tässä vihje: Hanki kirjapari **Kaunistä Vpl Pyhäjärveä**, osat I ja II. Yhteensä 736 sivua ja 1750 kuvaa. Koko A4. Hinta vain 95 euroa + läh. kulut. Lisätietoja ja tilaukset: taubila@pp.inet.fi tai 044 564 1040 Noudettavissa myös johtokunnan jäseniltä ilman läh. kuluja.

Tuleeko

lehtesi oikealla osoitteella?

Soita osoitteenmuutos puh. 040 730 2622 tai tee ilmoitus sähköpostilla: osoite ei vaihdu muuton jälkeen pelkästään postiin ilmoittamalla!

PYHÄJÄRVI-LEHDEN

seuraavan numeron aineistot toimitukseen
pe 11.01.2013 mennessä, kiitos.

vpl. Pyhäjärvi

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö
Kotisivut: www.karjalanliitto.fi/vplpyhajarvisaatio

Päätoimittaja:
Marjo Ristilä-Toikka
Rautasementtie 375
37570 Lempäälä
puh. 040 730 2622 tai
03-3748 448
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Toimitusneuvosto:
Juhani Forsberg, Marja Härmä, Yrjö S. Kaasalainen, Pirjo Kiiala, Esko Pulakka, Markku Pärssinen ja Marjo Ristilä-Toikka.

Toimituksella on oikeus lyhentää ja muokata lehteen lähetettyä aineistoa.

Tilaukset, jakeluhäiriöt ja osoitteenmuutokset:
Toimitus, päätoimittaja Rautasementtie, Lempäälä kts. yhteystiedot vierestä

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön asiamies
Pirjo Kiiala
Lamminkankaantie 12
33420 Tampere
puh. 044-2815047
pirjo.kiiala@gmail.com

Sivunvalmistus:
Marjo Ristilä-Toikka

Painopaikka:
Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

Tilaushinnat: koti- ja ulkomaat 30 euroa/vsk.
Ilmoitushinnat (pmm): kuolinilmoitukset.....0,70 e
tekstissä.....0,80 e
pienin ilmoitus.....20 e
Hintoihin lisätään alv. 23%